

Aika: maanantai 23.11.2020 klo 16.35 – 17.35, 17.45 – 18.35

Paikka: Kunnantalo, valtuustosali

Läsnä:	Tilli Jouni, pj.	poissa	Jarno Saaranen paikalla
	Vedenpää Antti, 1. vpj.	paikalla	poissa klo 16.40–17.00
	Parkkila Katri, 2. vpj.	paikalla	
	Huuskonen Sari, j	paikalla	poissa klo 17.45 – 18.15
	Kinnunen Mikko, j	poissa	Eija Siniluoto poissa
	Pietilä Ulla, j	paikalla	
	Pohlman Marko, j	paikalla	poissa klo 17.20 – 17.35
	Paavola Kaarlo, valtuuston pj.	paikalla	poistui klo 17.45
	Kiviranta Oili, valtuuston 1. vpj.	paikalla	
	Nyman Teuvo, valtuuston 2. vpj.	paikalla	poistui klo 17.35
	Silvast Marjut, kunnanjohtaja	paikalla	
	Rautakoski Johanna, talous- ja kehityspäällikkö	paikalla	
	Järnfors Seija, pöytäkirjanpitäjä	paikalla	

Pöytäkirjantarkastajat: Ulla Pietilä, Jarno Saaranen

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä: 26.11.2020

Sisällys

KIINTEISTÖ OY REISJÄRVEN VUOKRATALOT, LINDBERGINKUJAN 2. VAIHEEN KÄYNNISTÄMINEN	2
LAUSUNTO KESKI-POHJANMAAN MATKAILUSTARTEGIAN LUONNOKSESTA	5
LAUSUNTO OSAAVAA TYÖVOIMAA KESKI-POHJANMAALLE –TOIMENPIDEOHJELMASTA	6
KUNNAN METSÄTILOJEN MYYNTI	8
LISÄASIA TILAPÄISEN VALIOKUNNAN ASETTAMINEN	9
SAAPUNEET VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET JA PÖYTÄKIRJAT	12
ILMOITUSASIAT	13
KUNNANJOHTAJAN TIEDOTUSASIAT	14

KIINTEISTÖ OY REISJÄRVEN VUOKRATALOT, LINDBERGINKUJAN 2. VAIHEEN KÄYNNISTÄMINEN

KHALL § 195
23.11.2020

KOY Reisjärven Vuokratalojen hallitus on lähettänyt Reisjärven kunnalle rahoituspyynnön koskien Lindberginkujan 2. vaiheen käynnistämistä.

KOY Reisjärven Vuokratalot on kunnan 100 % omistama yhtiö, joka yhtiöjärjestyksen mukaisesti toimii vuokra-asuntojen vuokraajana ja rakennuttajana. Yhtiö rakennutti vuoden 2019 aikana kirkonkylälle Lindberginkujalle 6 asunnon vapaarahoitettujen vuokratotalon. Asukasvalinnoissa on huomioitu uusien asukkaiden saaminen kuntaan. Rivitalo on ollut valmistumisesta saakka täynnä ja taloon on paikoitellen ollut jopa jonoa. Uusista hyväkuntoisista vuokra-asunnoista on yhtiöön tullut kyselyjä ja yhtiöltä on myös tiedusteltu mahdollisuutta rakentaa asuntoja ostettavaksi. Myös kuntaan on tullut tiedusteluja hyväkuntoisista asunnoista.

KOY Reisjärven Vuokratalojen hallitus on päättänyt käynnistää hankkeen 2. vaiheen. Tavoitteena on rakentaa Lindberginkujalle vähintään yksi, mahdollisesti kaksi uutta vuokrataloja, joissa on vähintään 8, mieluiten 10-12 asuntoa asuntotarpeen tyydyttämiseksi pitemmällä aikavälillä. Taustalla on yhtiön näkemys siitä, että kunnassa on kysyntää laadukkaille vuokra-asunnoille. Samanaikaisesti entistä vuokra-asuntokantaa joudutaan purkamaan huonon kunnan vuoksi, kuten KOY Reisjärven Petäjälinnan 10 asuinhuoneiston rivitalon purkaminen, mistä aiheutuu asuntojen tarvetta.

KOY Reisjärven Vuokratalot pyytää Reisjärven kunnalta oman pääoman ehtoista rahoitusta uudisrakennushankkeen toteuttamiseksi, koska yhtiöllä ei ole tässä vaiheessa mahdollisuutta rahoittaa hanketta täysin itsenäisesti. Yhtiö on myös linjannut, että se voi toteuttaa toisen talon rakentamisen mahdollisen ”seniorikylän” yhteyteen. Omistajan kautta annettavan oman pääoman ehtoisen rahoituksen avulla yhtiö voisi toteuttaa uudishankkeen ja sen mahdollistamalla kasvavalla kassavirralla yhtiö voi toteuttaa myös olemassa olevan vanhemman asuntokannan kunnossapitoa. Lisäksi asuntorakentaminen tukee kunnan tavoitetta tarjota edullista maalla-asumista uusien asukkaiden saamiseksi.

KOY Reisjärven Vuokratalot pyytää kunnalta rahoituspäätöstä yhtiön pääomittamisesta 1.000.000 eurolla kahden uuden rivitalon rakentamiseen. Huoneistojen tarkka lukumäärä ja huoneistojen koot tarkentuvat hankkeen edetessä. Lindberginkujan 2. vaiheen osalta rahoituksen tulisi olla yhtiön käytettävissä alkaen keväällä 2021, jotta hanke toteutuu suunnitellusti.

Kunta voi osoittaa yhtiölle rahoitusta lainana, svop-sijoituksena tai pääomalainana. Kunta voi myös antaa omavelkaisen takauksen yhtiön itsensä ottamalle lainalle. Rahoitusta voidaan antaa pienemmissä erissä rakennushankkeen edetessä.

Sijoitus svop-rahastoon on koroton eikä se ole yhtiön kirjanpidossa korvamerkittyä rahaa. Sijoituksen palautuksessa noudatetaan voitonjaon säännöksiä. Koy Reisjärven Vuokratalot ei jaa osinkoa yhtiöjärjestyksen 2 § mukaan.

Pääomalaina puolestaan on yhtiön kirjanpidossa korvamerkittyä rahaa ja sille maksetaan usein korkoa. Pääomalaina palautetaan antajalleen lainaehtojen mukaan yhtiön oman pääoman niin salliessa. Pääomalaina on muuhun vieraaseen pääoman nähden takasijaista.

Kuntalain 129 § mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Reisjärven kunta on aiemmin myöntänyt KOY Reisjärven Vuokrataloille 500.000 euroa svop-sijoituksena vapaaseen pääomaan sijoitettavaksi ensimmäisen vuokratotalon rakentamiseen (valt 12.12.2017 § 96 ja khall 11.6.2018 § 86).

Oheismateriaalina

Rahoituspyyntö

Pöytäkirjanote, Koy Reisjärven Vuokratalot hallituksen kokous 5.10.2020.

Valmistelija: kunnanjohtaja 040 3008 200

Kja

Ehdotus: Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Ehdotus: Kunnanhallitus tukee Kiinteistö Oy Reisjärven Vuokatalot -yhtiön tavoitetta rakentaa uusia vuokra-asuntoja helpottamaan hyväkuntoisten vuokra-asuntojen tarvetta kunnassa ja ehdottaa, että valtuusto

1. hyväksyy ennakkokantana Kiinteistö Oy Reisjärven Vuokratalot -yhtiön Lindberginkujan 2. vaiheen ensimmäisen talon toteuttamisen kunnan tuella, huomioiden EU:n valtioneuvoston päätökset
2. hyväksyy ennakkokantana ensisijaisesti kunnan omavelkaisen takauksen yhtiön itsensä ottamalle lainalle ja jonka vakuudeksi kunta saa riittävän vastavakuuden
3. päättää takauksen määrästä ja muista takausehdoista erikseen yhtiön esittämän rakennussuunnitelman, kustannuslaskelman ja lainatarjouksen perusteella
4. päättää tarkistaa rakentamisen rahoittamisen muodon, mikäli yhtiön lainan rahoituskulut olisivat kunnan ottamaa lainaa korkeammat
5. päättää Lindberginkujan 2. vaiheen toisen talon osuudesta erikseen.

Asianosainen 1.varapj Antti Vedenpää poistui tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi, 2.varapj Katri Parkkila toimi pj:na tämän pykälän käsittelyn ajan.

Päätös: Esitetyn ehdotuksen mukaisesti.

LAUSUNTO KESKI-POHJANMAAN MATKAILUSTARTEGIAN LUONNOKSESTA

KHALL § 196
23.11.2020

Keski-Pohjanmaan liitto pyytää lausuntoa matkailustrategian luonnoksesta. Lausunnot pyydetään toimittamaan Keski-Pohjanmaan liiton kirjaamoon (kirjaamo@keski-pohjanmaa.fi) 24.11.2020 mennessä.

Keski-Pohjanmaan liiton vuoden 2019 maakuntakierroksella kunnat nostivat yhdeksi kehityskohteeksi maakunnallisen matkailun kehittämisen. Maakunnan matkailuelinkeinon kehittäminen aloitettiin keväällä 2020 muun muassa yhteistyössä kuntien ja eri toimijoiden kanssa sekä Pohjanmaan kauppakamarin palveluvaliokunnan avustuksella. Maakunnan matkailustrategialuonnos valmistui syksyllä 2020.

Matkailustrategian ensimmäinen versio on luonteeltaan selvityksenomainen. Sen päälle on tarkoitus vuotuisilla päivityksillä rakentaa yhdessä laajempaa kokonaisuutta ja toimintamallia, joka huomioi kansainvälisen ja kansallisen matkailukehityksen. Strategiassa on hyödynnetty kesä-syyskuussa 2020 toteutettua kyselyä sekä toimijatapaamisia. Matkailustrategian lähtökohtana ja päätavoitteena on keskipohjalaisen matkailutoimijakunnan organisoituminen, yhteistoiminnan tiivistäminen ja yhteisen näkemyksen löytäminen tulevien vuosien matkailukehitystä ajatellen.

Seuraavat toimenpiteet matkailunkehittämissä vuonna 2021 ovat toimenpideohjelman laatiminen sekä sen toteuttamisen ensimmäiset askeleet.

Lausuntokierros on samalla myös ensimmäinen vaihe matkailukehityksen käynnistämiseksi ja mahdollistaa luonnoksen jatkotyöstön esitettyjen kommenttien ja mielipiteiden pohjalta.

Liite Keski-Pohjanmaan matkailustrategialuonnos

Valmistelija: kunnanjohtaja 040 3008 200

Kja

Ehdotus: Kunnanhallitus päättää antaa Reisjärven kunnan lausuntona Keski-Pohjanmaan matkailustrategialuonnoksesta seuraavaa:

1. Matkailun roolin veto- ja pitovoimatekijänä on saanut ansaitsemansa oman strategia-asiakirjan.
2. Matkailustrategiassa on tunnistettu matkailun merkitys hyvinvoinnille ja elinkeinoelämälle samoin kuin toimialan herkkyyttä.
3. Matkailustrategia keskittyy vahvasti maakunnan varsinaisten jäsenkuntien matkailun, osajäsenkuntien jäädessä vähälle huomiolle.

Päätös: Hyväksyttiin.

LAUSUNTO OSAAVAA TYÖVOIMAA KESKI-POHJANMAALLE –TOIMENPIDEOHJELMASTA

KHALL § 197
23.11.2020

Keski-Pohjanmaan liitto pyytää lausuntoa toimenpideohjelmasta, joka on työstetty Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle -neuvottelukunnassa. Lausunto pyydetään toimittamaan Keski-Pohjanmaan liittoon sähköpostitse: kirjaamo@keski-pohjanmaa.fi tai osoitteella Rantakatu 14, 67100 Kokkola. Lausuntoaika on 6.- 20.11.2020.

Keski-Pohjanmaan liiton kehittämistä ohjaa vahvasti laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014). Osaamisen ja koulutustarpeiden ennakointirooli perustuu tähän aluekehityslakiin. Lain 17 §:n 1 momentin 2. kohdan mukaan maakunnan liiton tulee kehittää alueensa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ottaen huomioon kuntien erilaisista lähtökohdista johtuvat tarpeet ja vahvuudet. Maakunnan liitto vastaa aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta ja vastaa alueellisen pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakkoinnin yhteensovittamisesta ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistusta osana koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnittelua. Keski-Pohjanmaan maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman kehittämisteemat sisältävät useita osaamiseen, työvoimaan, työllisyyteen, maakunnan vetovoimaisuuteen ja elinvoimaisuuteen sekä elinkeinojen kehittämiseen ja kilpailukykyyn liittyviä tavoitteita.

Liiton Osaamisstrategia 2020-2025 on laadittu yhteistyössä alueen osaamisen ja työllisyyden sekä osaavan työvoiman saatavuuden kehittämiseen liittyvien tahojen kanssa. Osaamisstrategian lähtökohtana on turvata keskipohjalaiselle elinkeinoelämälle ja muille organisaatioille osaavaa työvoimaa nyt ja tulevaisuudessa sekä vahvistaa ja konkretisoida Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa asetettuja osaamisen kehittämiseen liittyviä tavoitteita ja teemoja. Keski-Pohjanmaan osaamisstrategia on osa Keski-Pohjanmaan maakuntasuunnitelmaa ja maakuntaohjelmaa.

Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle -toimenpideohjelma sisältää sidosryhmien kanssa yhteistyönä tehdyn osaamisstrategian sekä sen pohjalta koottuja toimenpiteitä osaavan työvoiman varmistamiseksi alueelle. Sen lisäksi on koottu nopeita koronapandemian haasteisiin vastaavia toimenpiteitä työvoiman tarpeeseen liittyen.

Keski-Pohjanmaan Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle toimenpideohjelman konkreettiset toimet osaavan työvoiman varmistamiseksi ja koronapandemian vaikutusten minimoimiseksi on listattu toimenpideohjelmaan.

Liitteinä

Osaavan työvoiman toimenpideohjelma
Keski-Pohjanmaan osaamisstrategia 2025.

Valmistelija: kunnanjohtaja 040 3008 200

Kja

Ehdotus: Kunnanhallitus päättää antaa Reisjärven kunnan lausuntona Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle -toimenpideohjelmasta seuraavaa:

1. Toimenpideohjelmassa on tunnistettu ja huomioitu olennaisena tekijänä osaavan työvoiman saannin varmistamisen merkitys elinkeinojen kasvulle ja yritysten menestymiselle ratkaisevana tekijänä.
2. Toimenpideohjelmassa on huomioitu erityisesti pidemmän aikavälin tarpeet osaavan työvoiman saatavuudessa ja työvoimapotentialin saatavuuden turvaamiseksi.
3. Toimenpideohjelmassa on huomioitu myös poikkeusolosuhdetekijänä koronapandemia ja sen vaikutusten arviointi.
4. Toimenpideohjelman laaja-alaisessa työstämisessä on saatu esiin eri toimijoiden näkemykset.

Päätös: Hyväksyttiin.

KUNNAN METSÄTILOJEN MYYNTI

KHALL § 198
23.11.2020

Kunnanhallitus päätti 8.6.2020 § 108 valtuuston toukokuussa 2020 hyväksymän talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti kunnan metsätilojen myymisestä. Nimettyjen metsäpalstojen myynnit päätettiin toteuttaa julkisen myynnin kautta.

Tarjousaika päättyi 28.9.2020 ja tarjouksia saatiin kaikista kohteista. Saadut ostotarjoukset ylittivät hintapyynnöt yhtä kohdetta lukuun ottamatta. Korkeimpien tarjousten mukaan laskettuna 9 kohteen yhteismyyntihinta on 367.815 euroa. Muutamassa tarjouksessa kaupan ehtona on rahoituksen järjestäminen.

Kunnan hallintosäännön74 § mukaan kiinteän omaisuuden myymisestä päättää kunnanvaltuusto.

Liite Yhteenveto metsätilojen myynnistä

Valmistelija: kunnanjohtaja 040 3008 200

Kja

Ehdotus: Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi saadut ostotarjoukset ja ehdottaa valtuustolle liitteessä lueteltujen metsätilojen myyntiä saatujen ostotarjousten mukaisesti lukuun ottamatta Kantinkangasta 691-401-73-8, jonka osalta mahdolliset rasitteet selvitetään.

Asianosainen Marko Pohlman poistui tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

LISÄASIA

TILAPÄISEN VALIOKUNNAN ASETTAMINEN

KHALL § 199
23.11.2020

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen jäsenkuntien erittäin tiukka taloustilanne on jäsenkuntien toimesta edellyttänyt kuntayhtymältä tiukkaa talouskuria sekä taloudellisia tasapainottamistoimenpiteitä. Jäsenkuntien mukaan Kuntayhtymän toimintaa tulee tehostaa ja samalla huolehtia lähipalvelujen järjestämisestä kustannustehokkaasti.

Kuntayhtymähallitus päätti 26.8.2020 käynnistää taloudellisista ja tuotannollisista syistä johtuen koko kuntayhtymää koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Jäsenkuntien taloudellisen tilanteen ja kuntayhtymän toiminnan ja rakenteiden uudelleenjärjestelyjen vuoksi yhteistoimintamenettely käytiin koko kuntayhtymän alueella. Yhteistoimintaneuvottelujen tavoitteena oli saada vähintään 1,8 miljoonan euron vuotuinen pysyvä kustannussäästö, joka rakentuu palveluverkkoa ja -rakennetta koskevilla toimenpiteillä.

FCG:n laatiman palvelurakennemuutosesityksen kustannusvaikutukset on arvioitu kunnittain. Lisäksi on selvitetty esityksen henkilöstövaikutukset, laadittu ennakko-vaikutusten arviointi (EVA) ja huomioitu Pyhäjärven neuvostojen yhteislausunto sekä Haapajärven vanhus- ja vammaisneuvoston lausunto. Kuntayhtymänhallituksen 29.10.2020 esitys yhtymävaltuustolle sisälsi esityksen palvelurakenteen muuttamisesta. Esitys tarkoitti Reisjärvelle kustannussäästöjä +94.237 euroa vuodelle 2021, +240.481 euroa vuodelle 2022 ja +251.598 euroa vuodelle 2023. Säästöt on laskettu ilman investointikuluja.

Haapajärvi teki yhtymähallituksessa esityksen, jonka taloudelliset vaikutukset Reisjärven ja Pyhäjärven osalta olivat kustannuksia kasvattavat. Kuntayhtymäjohtaja esiteli Reisjärven valtuuston iltakoulussa 3.11.2020 Haapajärven esityksen kustannusvaikutukset. Haapajärven vaihtoehtoinen esitys tarkoittaisi Reisjärvelle lisäkustannuksia nykyiseen verrattuna -506.842 euroa vuodelle 2021, -490.981 euroa vuodelle 2022 ja -489.014 euroa vuodelle 2023.

Kun huomioidaan Reisjärven kunnan nykyinen taloudellinen tilanne, kuntayhtymän esittämä lisämaksu 720.000 euroa vuodelle 2020 (tarkentunut myöhemmin 645.000 euroksi), kuntayhtymän esittämä 660.000 euron lisäys vuodelle 2021 (lisäys alkuperäiseen vuoden 2020 talousarvioon) sekä Haapajärven vaihtoehtoisen esityksen taloudelliset vaikutukset, ovat taloudelliset vaikutukset Reisjärven kunnan kannalta ylitsepääsemättömät. Tehdyn esityksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset mitätöivät kunnan omat säästötoimenpiteet ja tekevät alijäämän kattamisen käytännössä mahdottomaksi.

Edellä mainituista seikoista johtuen kunnanhallitus päätti 9.11.2020 § 190 kokouksessaan antaa Selänteen kuntayhtymävaltuuston edustajille omistajaohjausta seuraavasti:

Kunnanhallitus päättää linjata Reisjärven kunnan kannan palvelurakennemuutostukseen ja antaa yhtymävaltuuston jäsenille omistajaohjauksena ohjeen hyväksyä Ppky Selänteen yhtymähallituksessa 29.10.2020 antama esitys palvelurakennemuutostukseksi, pois lukien hammashuolto, jolle haetaan toimipistettä Reisjärveltä. Mikäli päädytään liikkuvaan hammashuollon yksikköön, tulee siinä voida tehdä hoitotoimenpiteitä.

Omistajaohjauksena jaettiin kuntayhtymävaltuutetuille kirjallisesti pöytäkirjanote kunnanhallituksen päätöksestä ja omistajaohjaus kuitattiin vastaanotetuksi allekirjoituksin (oheismateriaali).

PPKY Selänteen Yhtymävaltuustossa 12.11.2020 kaksi kolmesta Reisjärven edustajasta äänesti kunnan omistajaohjauksen mukaisesti. Yksi Reisjärven edustaja äänesti kunnan omistajaohjauksen vastaisesti.

Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjauksella kunta jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille. Omistajaohjauksella halutaan varmistaa, että valtuuston asettamat tavoitteet toteutuvat. Kunnanhallituksen tehtävänä on vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta.

Reisjärven kunnan edustajien tulisi toimia valtuuston asettamien tavoitteiden, kunnan linjausten ja omistajaohjauksen mukaisesti. Reisjärven valtuuston on 27.5.2020 § 43 hyväksynyt kunnan talouden tasapainottamistavoitteen ja toimenpiteet kuntalain 110 § edellyttämän alijäämän kattamisvelvoitteen toteuttamiseksi vuosille 2020-2023. Kunnanhallitus katsoo, että on aiheellista selvittää, ovatko Reisjärven kunnan edustajien toimet Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen yhtymävaltuustossa olleet kunnan tavoitteiden, linjauksen ja omistajaohjauksen mukaisia.

Kuntalain 35 §:ssä tilapäisen valiokunnan asettamisesta on säädetty seuraavaa:
Kun kuntalain 34 §:ssä tarkoitettu luottamushenkilöiden erottamista koskeva asia on tullut vireille, valtuusto voi asettaa tilapäisen valiokunnan, jonka on valmisteltava asia. Valiokunnan jäsenten on oltava valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Tilapäinen valiokunta voidaan asettaa myös lausunnon antamista varten. Tilapäisen valiokunnan on hankittava sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa kunnanhallituksen lausunto.

Valiokunnan jäsenille on syytä valita henkilökohtaiset varajäsenet ja valinnassa on myös otettava huomioon tasa-arvolain säännökset. Tasa-arvolain (609/1986) 4 a § 2. mom. vaatii, että sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava sekä miehiä että naisia vähintään 40 %. Lisäksi on syytä kiinnittää huomiota valiokunnan kokoonpanon tasapuolisuuteen ja pyrkiä siihen, että eri mielipidesuuntaukset saavat valiokunnassa edustuksensa.

Reisjärven kunnan hallintosäännön (15 §) toimitelin voi erityisestä syytä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Liitteet

Pöytäkirjaote kunnanhallituksen omistajaohjauksesta 9.11.2020 §190
Omistajaohjauksen vastaanottokuititukset 3 kpl

Valmistelija: kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja , Antti Vedenpää 050 366 8628

Puheenjohtajan ehdotus: Kunnanhallitus

- 1) päättää käsitellä asian puheenjohtajan selostuksen pohjalta

- 2) päättää esittää valtuustolle, että valtuusto
 1. Päättää asettaa keskuudestaan kuntalain 35 §:ssä tarkoitetun tilapäisen valiokunnan selvittämään, nauttivatko PPKY Selänteen yhtymävaltuustoon valitut Reisjärven kunnan edustajat valtuuston luottamusta.

 2. Valitsee tilapäiseen valiokuntaan 4 jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen.

 3. Nimeää varsinaisista jäsenistä valiokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan

 4. Päättää että valiokunta voi ottaa itselleen sihteerin

Asianosaiset Kaarlo Paavola ja Sari Huuskonen poistuivat tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

SAAPUNEET VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET JA PÖYTÄKIRJAT

KHALL § 200
23.11.2020

Saatetaan tiedoksi kunnanjohtajan, talous- ja kehityspäällikön, toimistosihteerin, lomituspalvelupäällikön ja lomatoimenjohtajan viranhaltijapäätökset

Kunnanjohtaja

Yleispäätökset §:t

Henkilöstöpäätökset §:t

Poissaolopäätökset §:t

Hankintapäätökset §:t

Kehitys- ja talouspäällikkö Johanna Rautakoski

Yleispäätökset §:t

Henkilöstöpäätökset §:t

Poissaolopäätökset §:t

Hankintapäätökset §:t 1

Toimistosihteeri Sanna-Maarit Rajala

Asuntojen vuokraukset §:t

Lomituspalvelupäällikkö Riitta Mustola

Yleispäätökset §:t

Lomatoimenjohtaja Urpo Ävist

Yleispäätökset §:t

Kja

Ehdotus: Kunnanhallitus hyväksyy saapuneet pöytäkirjat.

Päätös: Hyväksyttiin.

ILMOITUSASIAT

KHALL § 201
23.11.2020

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystyöntekijäyhtymä, Soite

- Hallitus, ptk 9.11.2020

Reisjärven kunta

- Vapaa-aikalautakunnan kokous, ptk 5.11.2020

Keski-Pohjanmaan liitto

- Maakuntahallitus, ptk 16.11.2020

Ehdotus: Kunnanhallitus merkitsee ilmoitusasiat tiedokseen.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

KUNNANJOHTAJAN TIEDOTUSASIAT

KHALL § 202
23.11.2020

Kunnanjohtaja käyttää puheenvuoron ajankohtaisista asioista.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä Kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät 195 - 202
	Koska päätöksestä voidaan tehdä Kuntalain 134 §:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla: Pykälät
	HallintolainkäyttöL 5 §:n / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja - aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite, sähköposti ja telefax Reisjärven kunnanhallitus Reisjärventie 8 85900 REISJÄRVI sähköposti: reisjarvi@reisjarvi.fi Pykälät
Oikaisuvaatimuskirjelmän sisältö ja toimittaminen	Pöytäkirja oikaisuvaatimusohjeineen on julkaistu kunnan internetsivuilla 2. 26.11.2020 Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Oikaisuvaatimusaika on 14 päivää tiedoksisäännästä. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisääntipäivää ei oteta lukuun. Ks. jäljempänä

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Keski-Pohjanmaan matkailustrategia (luonnos)

2021 - 2025

1. JOHDANTO	1
I. Tausta	1
II. Valmistelun vaiheet	2
2. KESKI-POHJANMAA MATKAILUKOHTENA	3
I. Keski-Pohjanmaan matkailukohteita	3
II. SWOT-analyysi	6
3. VISIO	10
4. STRATEGISET TAVOITTEET	12
I. Yhteistyön organisointi	12
II. Kestävä kehitys ja hyvinvointimatkailu	14
III. Innovatiivinen toiminta	15
5. KONKREETTISET TAVOITTEET	17
I. Kehityksen perusta	17
II. Keskipohjalainen brändi	21
6. TYÖNJAKO JA SEURANTA	23
I. Roolitus	23
II. Foorumi	25
III. Yhteenveto	28
7. LÄHTEET	30

1. JOHDANTO

I. Tausta

Keski-Pohjanmaan matkailustrategian tavoitteena on tarkentaa sekä täydentää Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa asetettuja matkailun ja kulttuuritoimialojen kehittämistavoitteita. Strategia on tiiviin projektin lopputulos, joka tukee Keski-Pohjanmaan matkailukentän organisoitumista ja pitkäjänteistä tulevaisuuden suunnittelua.

Keski-Pohjanmaan maakuntasuunnitelma, maakuntaohjelma, sekä vetovoimastrategia tunnistavat matkailun jo nyt olennaisena veto- ja pitovoiman tekijänä. Sidosryhmät matkailuyrittäjistä korkeakoululaitoksiin ovat kuitenkin huomioineet, että vaikka maakunnalla on runsaasti matkailullista potentiaalia, ei sitä välttämättä ole vielä hyödynnetty siinä mittakaavassa kuin olisi mahdollista. Keski-Pohjanmaan kunnat ovat myös hahmottaneet matkailun merkityksen. Esimerkiksi Vetelin kuntastrategiassa alueen omista vahvuuksista ammentavaa matkailua tuodaan erinomaisesti esille. Tämän lisäksi mm. Toholampi ja Lestijärvi ovat strategioihinsa kirjanneet matkailullisia tavoitteita. Upea, elävä kulttuuriperintö, joka kulminoituu Kaustisen kansanmusiikkijuhlilla, Salamajärven kansallispuisto ja ympäröivät erämaat sekä Kokkolanseutu, Neristan ja Tankar ovat kaikki kokonaisuuksia, jotka eivät kalpene kansainvälisessä vertailussa. Koko maakunta on täynnä erilaisia festivaaleja ja museoita, nähtävää ja koettavaa. Tuotteet ja osaajat ovat siis jo olemassa, mutta esimerkiksi tuotteistamista ja verkostoitumista tarvitaan.

Matkailustrategia on jatkumoa maakunnan vetovoimastrategialle. Vetovoimastrategia on kulttuurin, liikunnan, matkailun ja viestinnän alojen yhteisstrategia aluekehityksen ja työllisyyden edistämiseksi. Siinä kyseiset alat yhdistettiin aluekehitysnäkökulmasta (Keski-Pohjanmaan liitto, 2015). Matkailun osalta strategiassa kartoitettiin kohderyhmiä, hahmoteltiin päämääriä ja asetettiin tavoitteet vuodelle 2020. Nykyisellä, puhtaasti matkailuun keskittyvällä kokonaisuudella, pyritään vahvistamaan näitä pyrkimyksiä. Matkailustrategian ehdotuksia ja näkemyksiä tullaan sisällyttämään tulevaisuudessa myös laajemmin maakunnan liiton

suunnitelmiin ja strategiatyöhön. Näin varmistetaan toimialalle mahdollisimman laaja kattavuus Keski-Pohjanmaan tulevaisuutta suunniteltaessa.

Matkailustrategian malliksi on valikoitunut kevyt ja jatkuvan päivityksen mahdollistava malli, joka pyrkii huomioimaan globaalit matkailutrendit ja muutokset Keski-Pohjanmaan matkailukentässä, sillä matkailu on herkkä nopeille vaihteluille esimerkiksi ihmisten arvoja ajatellen. Tämä strategia on luonteeltaan selvitysmäinen, jotta sen päälle voidaan vuosittain päivittää ja rakentaa ajankohtaisempaa toimintamallia sekä terävöittää tavoitteita.

II. Valmistelun vaiheet

Matkailustrategian valmistelu on toteutettu Keski-Pohjanmaan liiton johdolla yhteistyössä mm. Pohjanmaan kauppakamarin palveluvaliokunnan sekä Kokkolanseudun Kehitys Oy:n ”Reittien ja matkailupalvelujen Keski-Pohjanmaa II” -hankkeen toimijoiden kanssa. Tämän lisäksi strategiassa on hyödynnetty Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen hallinnoimaa ”Matkailusektori ja alueellisen yhteisöoppimisen kokeilut (MAYKO)” -hanketta ja hankkeen selvitystä matkailusektorin tilasta ja kehittämistarpeista Keski-Pohjanmaan eri kunnissa. Myös kuntien strategiat on huomioitu taustatyössä.

Strategian valmistelu alkoi keväällä 2020 yhteistapaamisella Pohjanmaan kauppakamarin palveluvaliokunnan jäsenten kanssa. Näkemyksiä strategian painopisteisiin saatiin mm. maakunnasta muutamien verkkotapaamisten ja luontoon siirrettyjen palaverien kautta. Tämän lisäksi prosessin aikana haastateltiin muita maakuntien liittoja heidän kokemuksistaan matkailustrategiakehityksestä. COVID-19-pandemian takia ajatukset työpajoista ja tapaamisista jäivät toteutumatta, ja strategian tavoitteeksi vahvistui kentän organisoituminen.

Päätiedonhankitaväyläksi muodostui verkkokysely, joka suunnattiin kunnille, matkailuyrityksille (mm. Keski-Pohjanmaan yrittäjien, Pohjanmaan kauppakamarin ja maakunnan eri aluekehitysorganisaatioiden kautta) ja kolmannelle sektorille. Kyselyssä haettiin seitsemän avoimen kysymyksen

kautta toimijoiden näkemyksiä mm. siihen, mikä on maakunnan vahvuus ja mikä heikkous liittyen matkailuun, mikä voisi olla matkailustrategian visio ja mikä on Keski-Pohjanmaan matkailullinen brändi. Kysely tuotti neljäkymmentä kattavaa näkemystä asetettuihin kysymyksiin kunnalliselta, yksityiseltä ja julkiselta sektorilta ja loi pohjan strategialle. Oli tärkeää huomata, että jo vetovoimastrategiassa esiintyneet elementit liittyen maakuntamme matkailukehitykseen toistuivat maakunnan matkailutoimijoille osoitetussa kyselyssä myös tätä strategiaa valmisteltaessa.

-
- *Matkailun merkitys tunnistettu maakunnassa*
 - *Uusi matkailustrategia jatkumoa liiton vetovoimastrategialle*
 - *Strategian malli kevyt ja jatkuvan päivityksen mahdollistava*
 - *Strategian valmistelu alkoi keväällä*
 - *Strategia pohjautuu pääasiallisesti verkkokyselystä mm. kunnilta ja matkailuyrittäjiltä saatuihin vastauksiin*
 - *Vetovoimastrategiassa nostetut haasteet myös esillä kyselyvastauksissa*

2. KESKI-POHJANMAA MATKAILUKOHTENA

I. Keski-Pohjanmaan matkailukohteita

Kyselyssä konkreettisiksi matkailun vetovoimatekijöiksi maakunnassa nostettiin alla olevat kohteet ja tapahtumat. Tämä ei kuitenkaan ole kattava lista maakunnan monipuolisesta matkailutarjonnasta, vaan kyseessä on otos kyselyn vastauksista. Nyt mainittujen lisäksi maakunnassa on runsaasti muitakin tapahtumia kuten esimerkiksi Vetelin Irtonaisviikot, musiikkifestivaali Mustakari Memories Kokkolassa ja kiertävä Keski-Pohjanmaan maakuntaviesti hiihdossa. Kemoran moottorirata on myös kansallisesti ja kansainvälisesti tunnettu kohde, jossa vieraillee vuosittain n. 30 000 kävijää (Kemora.fi, n.d.). Toivosen eläinpuisto ja talonpojanmuseo Kälviällä vetää vuosittain tuhansia matkailijoita. Kaustiselta löytyy myös kiinnostava kansanparannuskulttuuri ja Kansantaiteenkeskus sekä valtakunnalliset Kansansoitinmuseo ja Kansanmusiikki-instituutti. Metsäpeuranmaa Lestijärvellä vetoaa varmasti vaeltajiin ja luonnonrauhaa etsiviin vierailijoihin.

Matkailun vetovoimatekijät ovat maakunnassa selvästi kulttuurin ja luontomatkailun puolella.

- **Kokkola / Neristan**

Vanhakaupunki Neristan on 12 korttelin puutalokokonaisuus. Vanhimmat rakennuksista ovat 1600-luvulta, ja Neristan on yksi Suomen yhtenäisimmistä ja laajimmista puutalokaupungeista (Visit Kokkola, n.d.).

- **Ohtakarın kalajastajakylä**

Pinta-alaltaan noin 30 hehtaarin kokoisesta Ohtakarın kalastajakylästä ensimmäiset merkinnät ovat jo 1500-luvulta. Se kuvastaa erinomaisesti Pohjanmaan rannikon kalastuselinkeinoın kehitystä ja muodostaa kokonaisuutena eräänlaisen museoalueen. Alueelta löytyy myös paikalliseen kalastushistoriaan erikoistunut erikoismuseo, luontopolkuja ja näkötorni yms (Museovirasto, n.d.).

- **Vattaja**

Vattajanniemen hietikot kuuluvat Pohjois-Euroopan edustavimpiin dyyniluontokohteisiin ja ovat Suomen laajimmat ja luonnontilaisimmat. Avointa, yhtenäistä hiekkarantaa on yli 15 km (Kulmanen, 2016).

- **Tankar**

Tankarin majakkasaari sijaitsee avomeren äärellä noin 15 km Kokkolan satamasta luoteeseen. Tankar (noin 22 ha) on Kokkola-Pietarsaaren välisen saariston pohjoisin metsäinen saari. Se kuuluu Luodon saariston Natura-2000 alueeseen. Kokkolan kaupungin omistama saaren eteläosa on rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi (Kokkola, n.d.).

- **Salamajärven kansallispuisto**

Salamajärven kansallispuisto sijaitsee Perhon, Kivijärven ja Kinnulan kuntien alueella kahdessa maakunnassa, Keski-Suomessa ja Keski-Pohjanmaalla. Kansallispuisto on pinta-alaltaan 62 neliökilometriä ja merkittyjä polkuja alueella on yhteensä noin 60 km. Kansallispuistosta

alkaa myös **Peuran polku -retkeilyreitistö**, joka sisältää noin 115 kilometriä retkeilyreittejä Perhosta Reisjärvelle saakka (Luontoon.fi, n.d.).

- **Kaustinen Folk Music Festival**

Satoja esiintymisiä ja työpajoja sisältävä Kaustisen kansanmusiikkijuhlat ovat vuosittain heinäkuussa Kaustisella järjestettävä Pohjoismaiden suurin kansanmusiikki- ja -tanssifestivaali. Festivaali järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1968 (Pro Kaustinen ry, n.d.).

- **Talviharmonikka**

Kokkolan Talviharmonikka on vuonna 1998 aloittanut musiikkifestivaali Kokkolassa, joka järjestetään yleensä helmikuun loppupuolella. Viikon mittainen festivaali pyrkii tuomaan esille monimuotoista musiikkia, jossa harmonikka on mukana instrumenttina tavalla tai toisella. (Wikipedia, n.d.).

- **Lohtajan kirkkomusiikkijuhlat**

”Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat on jo yli 30 vuotta kuulunut oman musiikkialansa laajimpiin vuosittaisiin katselmuksiin. Korkeatasoisia konsertteja, yhteislaulua, runoa, sanaa ja musiikkia maalaismaisemassa.” (Lohtajan kirkkomusiikkifestivaalit Facebook, n.d.).

- **Kokkolan Talvitanssit Festivaali**

”Kokkolan Talvitanssit Festivaali on 25-vuotisen historiansa ansiosta saavuttanut arvostetun paikan Suomen nykytanssifestivaalien joukossa. Festivaali on oman alueensa laajin vuosittainen tanssikulttuurin tapahtuma. Se tarjoaa merkittävän foorumin tanssitaiteen julkiselle esittäytymiselle sekä taiteilijoiden ja yleisöjen kohtaamiselle.” (Talvitanssit Facebook, n.d.).

- **Kokkolan Kinojuhlat**

”Kokkolan Kinojuhlia järjestää Kokkolan Kinoyhdistys, joka on perustettu vuonna 2018 edistämään elokuvakulttuuria Kokkolassa. Kinoyhdistyksessä vaikuttavat Kokkolasta kotoisin olevat elokuvantekijät ja -rakastajat. Kinojuhlien tavoite on toimia kerran vuodessa kokoontuvana elokuvakerhona, joka tuo kaupunkilaiset ja elokuvan ystävät muualta maasta yhteen yhden viikonlopun ajaksi kesälomien jälkeen, ennen kaamokseen laskeutumista”. (Kokkolan Kinojuhlat, n.d.).

II. SWOT-analyysi

Visit Finlandin tietokanta RUDOLFIn mukaan Keski-Pohjanmaan vuodekapasiteetti vuonna 2019 oli 1333 vuodetta (Visit Finland, 2020). Tämä on 0,82 % koko maan vuodekapasiteetista. Keski-Pohjanmaan majoitusmyynti oli taas 0,6 % koko Suomen majoitusmyynnistä. Huomiot, joita voidaan RUDOLF-tietokannasta tehdä, korreloivat hyvin maakunnan matkailutoimijoiden nostamien haasteiden kanssa. Majoituksen määrä ja monimuotoisuus maakunnassa nousee keskusteluissa kerta toisensa jälkeen esille. Majoitusmyynnin kotimaisuusaste oli Keski-Pohjanmaalla yli 85 % vuonna 2019. Kansainvälistyminen onkin yksi matkailutoimijoiden kiinnostuksen kohteiden kärjistä toimialan kehittämiseen suhteen.

Vaikka haasteita maakunnan matkailukentällä löytyy, Keski-Pohjanmaalla on myös omat vahvuutensa, jotka tekevät siitä uniikin matkakohteen ja mielenkiintoisen vaihtoehdon niin kotimaista kuin kansainvälistä matkailuakin ajatellen. Keski-Pohjanmaan maakuntasuunnitelma 2040 on tunnistanut kolme erityisesti matkailuelinkeinon kehittämiseen tukeutuvaa aluetta, joista yksi, ”ankkuri”, sijoittuu Kokkolan edustan saaristoon ja rannikolle, toinen, ”viulu”, Perhonjokilaaksoon ja kolmas, ”metsäpeura”, Lestijärvi-Halsua-Perhometsemäille (Keski-Pohjanmaan liitto, 2017). Toimijoiden vastaukset mm. alueen matkailuvahvuuksista noudattavat hyvin samanlaisia linjoja. Vastauksissa painottuu hyvin vahvasti luonnon ja luontomatkailun tärkeys erityisesti Salamajärven kansallispuiston alueella, Lestinjokilaaksossa ja rannikolla (ankkuri ja metsäpeura). Tämän lisäksi tärkeä elementti on kulttuuri,

erityisesti Kaustisen alueen vahva ja elävä kulttuuriperintö, mutta myös esimerkiksi Kokkolan alueen Neristan ja muut urbaanimmat vetovoimatekijät ja kulttuurilaitosten tuottamat taide- ja kulttuuripalvelut (ankkuri ja viulu). Luonnon ja kulttuurin monimuotoisuus alueella, jossa välimatka ovat kuitenkin suhteellisen lyhyitä, koettiin selväksi vahvuudeksi. Toisaalta isona haasteena esitettiin julkisen liikenteen ongelmat.

Seuraavaan SWOT-analyysiin on nostettu ne elementit, jotka ovat esiintyneet niin kyselystä saaduissa vastauksissa kuin myös toimijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa. Taulukkoon teemat on nostettu pelkistetysti tietomäärän tiivistämiseksi. Esimerkiksi luonto on nostettu vahvuudeksi monelta eri kannalta (rauhottuminen, reitistöt, maisemat, jne.) ja kulttuurin suhteen tilanne on hyvin samanlainen (kulttuurihistoria, Neristan, Kaustinen, kansanparannus, jne.).

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
<ul style="list-style-type: none"> - monipuolinen luonto - vahva kulttuuriosaaminen - pienet etäisyydet - turvallisuus - tapahtumatuotanto - yhteisöllisyys 	<ul style="list-style-type: none"> - infrastruktuuri - sijainti - tuntemattomuus - pienet resurssit - massakohteiden puute - majoituspaikkojen puute - ammattimaisuuden puute - kärkiyritysten puute
MAHDOLLISUUDET	UHAT
<ul style="list-style-type: none"> - tuntemattomuus - yhteistyöverkostot - Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luettelo - matkailun megatrendit 	<ul style="list-style-type: none"> - globaalit uhat (COVID-19) - matkailun megatrendit - julkisen liikenteen heikkeneminen

Monipuoliset luontomahdollisuudet ja elävä kulttuuriperintö ovat selkeät kärjet. Niiden alle mahtuu tunnettuja vetovoimatekijöitä kuten Vattajan hiekkadyynit ja Kaustisen musiikkifestivaali sekä tulevaisuuden mahdollisia matkailuventureita, vaikkapa tuotteistettu kansanparannuskulttuuri ja laajempi pyöräilymatkailuverkosto. Tarkkailemalla kansainvälisen ja kansallisen matkailun trendejä ja vastaamalla nouseviin matkailutarpeisiin voi Keski-Pohjanmaasta kehittyä nopealla aikataululla yksi kotimaisen matkailukentän

nousevista tähdistä. Esimerkiksi Kaustislaisen viulunsoiton ja siihen liittyvien käytänteiden ja ilmauksien todennäköinen lisääminen Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon vuonna 2021 tulee tarjoamaan ennennäkemättömät mahdollisuudet Keski-Pohjanmaan matkailukehitykselle. Kehitettäessä matkailua elinkeinona tavoitteena tulee olla Keski-Pohjanmaan matkailuelinkeinon tukeminen monialaisesti julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyön kautta.

Heikkouksista kahdeksi kärkiteemaksi ovat nousseet infrastruktuuri ja julkinen liikenne sekä majoituskapasiteetti ja sen monimuotoisuuden puute. Molempiin haasteisiin tulee jatkossa vastata mm. hanketoiminnan ja matkailupalveluiden kehittämisen kautta. Paranevat liikkumismahdollisuudet maakunnan sisällä edesauttavat matkailukentän pyrkimyksiä, mutta esimerkiksi Pietarsaari-Kokkolan lentokentän vaikeudet tuovat lisähankaluuksia laajemman matkailijavirran houkuttelemisen suhteen, etenkin kansainvälisesti. Majoituskapasiteetin kohdalla ongelma on erityisesti sen keskittyminen maakuntakeskuksen alueelle. Yritysmallin majoitustoiminnan rinnalle on kuitenkin kehittymässä vaihtoehtoisia majoitusmahdollisuuksia esimerkiksi Airbnb ja vastaavien kiertotalousalustojen ansiosta, jotka mahdollistavat yksityishenkilöille majoituspalveluiden tarjoamisen heidän haluamallaan tavalla. Tällaiset pienimuotoiset majoituspalvelut voivat erinomaisesti tukea esimerkiksi festivaalikävijöiden majoittamista sesonkiaikaan.

Esille nostettu ammattimaisuuden puute esiintyy vastauksissa monissa eri muodoissa. Sillä on tarkoitettu mm. markkinoinnin puutetta, palvelukokonaisuuksien hallintaa, asiakaspalvelun haasteita ja sitä tosiasiaa, että matkailupalveluiden tuottajista suurin osa on pieniä yrityksiä ja usein vielä sivutoimisia (Rosenqvist, 2020). Toisaalta yleinen yhteisöllisyys ja yhteishenki pienten matkailuyrittäjien kesken nousi myös esille kyselyyn osallistujien keskuudesta. Onkin selvää, että matkailun nouseminen aluetaloudellisesti merkittäväksi teollisuudenalaksi Keski-Pohjanmaalla vaatii matkailutoimijoilta yhteistyötä esimerkiksi markkinoinnissa ja yrityshankkeiden ja palvelutarjonnan kehittämisessä. On myös erittäin tärkeää, että yhteistyö

ylittää kuntarajat ja saa mukaansa niin paikalliset pientoimijat kuin alueella operoivat kansalliset yrityksetkin.

Osa nostetuista tekijöistä, kuten esimerkiksi alueen tunnettuus, esiintyy vastauksissa sekä vahvuutena että heikkoutena. Toisaalta nähdään, että verrattain tuntemattomalla maakunnalla ei ole samanlaista vetovoimaa kuin kansallisilla massakohteilla kuten Lapilla, mutta toisaalta se mielletään myös positiiviseksi mahdollisuudeksi muokata Keski-Pohjanmaasta aivan omanlaatuisensa destinaatio. Matkailun globaalit megatrendit, jotka tällä hetkellä suosivat eksklusiivisia kohteita, yksilöllistä palvelua ja erilaisuutta, tukevat vahvasti tätä näkemystä.

Positiivisten vaikutusten lisäksi myös globaalit uhat voivat vaikuttaa Keski-Pohjanmaan matkailukenttään. Vaikka kansainvälisesti ajatellen Pohjoismaat ja Suomi mielletään turvallisiksi kohteiksi, epidemiat, terrori-iskut ja muut kansainvälisesti merkittävät tapahtumat voivat vähentää huomattavasti matkailupalvelujen kysyntää. COVID-19-epidemia on tästä hyvä esimerkki. Kansallisella tasolla sen sijaan ei ole nähtävissä potentiaalisia uhkia, jotka tekisivät Keski-Pohjanmaasta vaikean matkailukohteen kotimaanmatkailulle.

Toisena uhkakuvana on globaalien trendien kääntyminen matkailua ja esimerkiksi vaikka Pohjoismaita vastaan. Vaikka kyseessä onkin sangen utopistinen mahdollisuus, viitteitä matkailuvastaisuudesta on jo näkyvissä, ja tilanne voi hyvinkin eskaloitua COVID-19-epidemian takia.

-
- *Keski-Pohjanmaalla on runsaasti matkailukohteita*
 - *Painotus vahvasti luontomatkailun ja kulttuuripalveluiden suuntaan*
 - *Strategiassa vain ote kyselyssä nostetuista kohteista, ei kattava lista*
 - *Keski-Pohjanmaan yöpyjät pääsääntöisesti kotimaisia, kansainvälistyminen yksi selkeä kehityskohta*
 - *Kaustislaisen viulunsoiton ja siihen liittyvien käytänteiden ja ilmauksien todennäköinen lisääminen Unescon aineettoman kulttuuriperinnön*

luetteloon vuonna 2021 erittäin suuri matkailullinen mahdollisuus, joka tulee hyödyntää

- *Infrastruktuurin ja julkisen liikenteen ongelmat sekä majoituskapasiteetin monimuotoisuuden puute suurimmat haasteet*
- *Ammattimaisen toiminnan puute myös iso haaste, jota kompensoidaan erinomaisella yhteishengellä*
- *Alueen tunnettuus nähdään sekä heikkoutena että vahvuutena*
- *COVID-19-epidemiasta huolimatta globaalit trendit tällä hetkellä pohjoismaissa ja Suomessa matkustamisen puolella (turvallisuuden ja rauhallisuuden kaipuu)*

3. VISIO

Visio voidaan määritellä näkemyksenä tulevasta. Voimassa oleva Keski-Pohjanmaan maakuntasuunnitelma 2040 hahmottelee liiton toimintaa aina vuoteen 2040 saakka. Suunnitelmassa todetaan, että vuonna 2040 Keski-Pohjanmaa on hyvinvoiva kasvun maakunta, jonka menestys pohjautuu monipuolisen kasvun ja kilpailukykyisen alueen toimintaedellytysten turvaamiseen ja kehittämiseen (Keski-Pohjanmaan liitto, 2017). Kasvun varmistamiseksi myös matkailusektorista tulee kehittyä yksi aluetalouden tukijaloista, joka omalla panostuksellaan tukee maakuntasuunnitelmaa. Pitkäjänteisten suunnitelmien tekeminen matkailusektorille on kuitenkin haastavampaa kuin perinteisemmille teollisuudenaloille, sillä matkailu on erityisen herkkä talouden vaihteluille ja sosiaalisille kehityssuunnille. Alan kehitysnäkymät ovat kuitenkin mielenkiintoisia: vuonna 2030 kehittyvien valtioiden arvioidaan vastaavan 2/3 osaa maailman talouskasvusta (OECD, 2010). Tämä muutos yhdessä muuttuvien ympäristöolosuhteiden, teknologisten innovaatioiden ja muuttuvien demografioiden kanssa tulee todennäköisesti muuttamaan matkailua radikaalisti vuoteen 2040 mennessä.

Toimijoita konsultointiin myös matkailustrategian visio-osuuteen. Selkeitä teemoja, joita vastauksista nousi, olivat mm:

- Etätyön ja luontomatkailun maakunta
- Matkailusta yksi alueen taloudellinen tukijalka
- Kestävä ekologinen ja luonnon huomioiva matkailu
- Keski-Pohjanmaan luontomatkailu on merkittävä osa Suomen ja Euroopan matkailukokonaisuutta, jota markkinoidaan globaalisti hiljaisuutta ja luonnon puhtautta arvostaville asiakkaille.

Vastauksissa esitettiin myös konkreettisia toimintaehdotuksia kuten alueellisesti rajattu matkailuportaali, yhteistyön tiivistäminen ja matkailutoimintaa koordinoivan organisaation perustaminen.

Kun sovitetaan yhteen matkailukentän toiveet ja näkemykset sekä Keski-Pohjanmaan liiton maakuntasuunnitelma 2040, voidaan yhtymäkohdista muodostaa koherentti visio maakunnan matkailukehittämiselle:

Vuonna 2040 matkailuelinkeino on olennainen osa maakunnan aluetaloutta ja vetovoimaa. Matkailusektorin eri tekijät kunnista yrittäjiin ja kolmanteen sektoriin toimivat hyvässä yhteisymmärryksessä ja suunnitelmallisesti edistäen yhdessä määritellyjä tavoitteita, jotka perustuvat maakunnan tunnistettuihin vahvuuksiin. Toiminta perustuu kestävän kehityksen periaatteiden noudattamiseen.

-
- *Matkailukenttä globaalisti mullistumassa seuraavan vuosikymmenen aikana*
 - *Pitkjänteiset suunnitelmat ongelmallisia, pyritään nopeaan reagointiin kykeneviin ratkaisuihin myös strategiatyössä*
 - *Matkailun toipuminen nykytasolla kestänee ainakin vuoteen 2023*

4. STRATEGISET TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet tukevat vision toteutumista. Ne ovat myös perusta matkailukentän kehittämiseksi lyhyempää aikajännettä ajatellen. Kyselyssä toimijoita haastettiin esittämään kolme nostoa, joiden avulla visio voidaan saavuttaa. Ajatuksia strategisista tavoitteista tuli runsaasti, ja ne on nyt jaoteltu kolmen pääosion alle: yhteistyön organisointi, kestävä kehitys ja hyvinvointimatkailu sekä innovatiivisuus toiminnassa. Strategisessa toiminnassa on tärkeää huomioida globaalit trendit ja tulevat kehityskuvat. Kaksi nopeimmin kasvaa väestöryhmää globaalissa matkailussa ovat seniorimatkustajat ja Y&Z-sukupolvet, eli milleniaalit ja diginatiivit (Horwath HTL, 2015). Näille ryhmille esimerkiksi hyvinvointimatkailu, erittäin personoidut matkailupalvelut ja ”tunneyhteys” kohteeseen ovat tärkeitä tekijöitä. Tämän lisäksi teknologinen kehitys ja innovoivat palvelut ovat selkeitä myyntivaltteja tavoiteltaessa näiden ihmisryhmien asiakkuutta. Ilahduttavasti tämä heijastui myös kyselyn vastauksiin, jotka kautta linjan korreloivat näiden väestöryhmien tarpeiden kanssa.

I. Yhteistyön organisointi

Huomattavan suuri osa matkailutoimijoista nosti yhteistyön tehostamisen tärkeimmäksi elementiksi keskipohjalaisen matkailukentän kehittämisessä. Yhteishenki pienten matkailuyrittäjien kesken on koettu hyväksi, mutta tämä pitäisi saada leviämään myös muille sektoreille sekä isompien toimijoiden keskuuteen. Keski-Pohjanmaan matkailukehitys on hyvin pitkään pohjautunut Kokkolan ja Kaustisen matkailutarjontaan ja niiden ympärillä operoivien organisaatioiden ja yritysten tulokseen. Ottamalla myös pienemmät matkailutoimijat tiiviimmin osaksi yhteistä tekemistä ja palvelutarjontaa saavat myös isommat toimijat laajennettua omia palveluitaan ja vastattua paremmin omien asiakkaidensa tarpeisiin. Esimerkiksi Kaustisen kansanmusiikkifestivaali voisi hyödyntää perhemajoituksen lisäksi kiertotalousalustoilta nousevia muita pienimuotoisempia majoitusmahdollisuuksia, ja Kokkolan keskustan isommat hotellit voisivat yhteistyössä elämyspalveluiden tarjoajien kanssa kasvattaa vierailijoidensa yöpymismääriä nostamalla brändiinsä istuvia elämyspalveluita alueella esille.

Toisiin matkailupalveluihin tutustuminen ja niiden suosittelu on osoittautunut yhdeksi tehokkaimmista tavoista nostaa alueellisen matkailukentän tunnettuutta niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Laajempi yhteistyö matkailupalveluiden kesken mahdollistaa myös tehokkaamman tuotekehityksen ja paketoinnin sekä vahvistaa alueen mahdollisuuksia vastata eri kohderyhmien tarpeisiin.

Keski-Pohjanmaan matkailukentän ollessa hieman hajanainen yksi matkailustrategian pääsuosituksista onkin yhteisen foorumin perustaminen, joka mahdollistaisi erilaisten toimijoiden ajatuksenvaihdon ja verkostoitumisen. Vuosittainen ja kiertävä foorumi myös takaisi sen, että jokainen segmentti (kunnat, isot ja pienet yritykset, kehitysyhtiöt, jne.) saisi äänensä kuuluviin ja omat prioriteettinsa esille sekä auttaisi toimijoita pysymään kartalla muiden toimijoiden ponnistuksista. Foorumi myös tukisi esimerkiksi yhteisiä markkinointiponnistuksia ja viestintää, tuotepaketteja, yritysryhmähankkeita, alueen brändikehitystä ja yhteisiä investointeja. Tämän lisäksi foorumin avulla voitaisiin määritellä yhteinen matkailun vuosikello, joka edesauttaisi esimerkiksi tapahtumien tunnettuutta, eri sesonkien prioriteettien huomiointia ja eri toimijoiden tarpeita eri vuodenaikoina.

Toiminnan kehittämiseksi on myös olennaista, että matkailukentällä on resurssit suunnitelmiensa toteuttamiseen. Hankkeistamalla toimintaa voidaan toteuttaa ratkaisuja, jotka eivät välttämättä muuten olisi mahdollisia. Kunnilla ja aluekehitysorganisaatioilla on iso rooli hankkeiden mahdollistajina. Kun matkailutoimijoilla on yhtenäisempi ääni ja yhdessä määriteltäviä tarpeita, mahdollistaa se myös tehokkaamman hankerahoituksen hyödyntämisen. Yhteisiä tarpeita on selkeästi nostettu esiin esimerkiksi markkinoinnin, myynnin, koulutuksen ja kansainvälistymisen kentillä.

Yhteistyön organisointi maakunnan sisällä mahdollistaa myös aktiivisemmän yhteistyön muiden sidosryhmien kanssa. Yhteistyö naapurikuntien vakiintuneiden matkailukeskittymien kuten Kalajoen tai vaikkapa Seinäjoen tai Vaasan kanssa on luonnollisesti helpompaa, kun tavoitetila on maakunnassa yhtenäinen.

II. Kestävä kehitys ja hyvinvointimatkailu

Kestävä kehitys ei ole pelkästään luontoon ja ekologisuuteen liittyvä käsite. Määritelmä sisällyttää myös taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden varmistamisen. Kestäväan kehitykseen pohjautuva toiminta perustuu siihen, että nykyhetken tarpeet tyydytetään viemättä mitään tulevilta sukupolvilta (Valtioneuvoston kanslia, n.d.). Kestävän kehityksen huomiointi on myös yksi matkailun jatkuvista megatrendeistä, sillä mm. ilmaston lämpeneminen, alkuperäiskansojen oikeudet ja massaturismin negatiiviset vaikutukset esimerkiksi kulttuurihistoriallisissa kohteissa määrittävät monen potentiaalisen matkustajan kohdepäätöksiä jo nyt. Booking.comin vuoden 2019 asiakastutkimuksen mukaan 72 % matkailijoista tuntee, että ihmisten pitää tehdä kestäviä päätöksiä matkailuun liittyvissä päätöksenteoissaan. 55 % matkailijoista koki toteuttavansa määrätietoisemmin kestäviä ratkaisuja matkailuvalinnoissaan kuin vuonna 2018 (Booking.com, 2019).

Keski-Pohjanmaan matkailun tuleekin perustua näille kolmelle määritelmälle:

1. Matkailutoiminnan tulee olla liiketaloudellisesti kannattavaa.
2. Matkailun tulee luoda maakuntaan hyvinvointia ja työpaikkoja sekä edistää yleistä viihtyvyyttä. Sen tulee perustua maakunnan omiin vahvuuksiin kuten laadukkaaseen kulttuurin ja taiteen tarjontaan sekä monipuoliseen luontoon.
3. Luontoa käytetään matkailussa kestäväan kehityksen periaatteita kunnioittaen. Toiminnassa suositetaan ympäristöystävällisiä menetelmiä ja kiertotaloutta.

Tämän lisäksi keskipohjalaisten matkailuyritysten pitää mahdollisuuksien mukaan osallistua ohjelmiin ja kehityspolkuihin, jotka tukevat kestäväan kehityksen matkailua. Esimerkiksi Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelmaan osallistumalla mahdollisimman laajalla otannalla keskipohjalaisia matkailupalveluja varmistetaan Keski-Pohjanmaan näkyvyys kansallisesti ja kansainvälisesti sekä tuetaan matkailutarjonnan alueellista kehittämistä.

III. Innovatiivinen toiminta

Innovatiivisuus on nykyaikana eilinehto erittäin monella toimialalla. Matkailusektori on erityisen herkkä uudistumisen ja innovatiivisuuden tarpeille ja ne destinaatiot, jotka kykenevät reagoimaan muutoksiin ja tarpeisiin kaikkein tehokkaimmin, ovat myös ne, jotka houkuttelevat matkailijavirtoja. Matkailukentällä on runsaasti esimerkkejä - Thomas Cookista Booking.comiin – siitä, mikä merkitys teknologisilla innovaatioilla on matkailubisneksessä. Maakunnan matkailusektorin mullistava innovaatio ei välttämättä siis edes tule matkailukentältä. On myös hyvä huomioida, etteivät innovaatiot ole rajoittuneet pelkästään teknologisiin ratkaisuihin, vaan jo pienimmät irtiotot vaikkapa uudesta ruokalajista lähtien voivat olla se tekijä, jolla kohteen tunnettuutta voidaan rakentaa. Innovointia voi myös tapahtua olemassa olevien prosessien jalostamisessa. Hedelmällistä maaperää innovaatioille yrityksissä on mm. hyvä yrityskulttuuri, innovaatioihin keskittyminen, riskinottohalukkuus ja luovuus. Myös henkilöstön kouluttaminen ja uusien teknologioiden käyttöönotto luovat pohjaa innovaatioille.

Keski-Pohjanmaan matkailukenttä on tilanteessa, jossa innovaatioille on suuri tilaus ja hyvä mahdollisuus. Pienet ja sivutoimiset yritykset voivat vakiintuneiden toimijoiden kanssa yhteistyössä luoda matkailuratkaisuja ja esimerkiksi hakea toteutuksiin rahoitusta hankkeistamisen kautta. Hankkeissa ja hankehauissa voidaankin tähdätä eri sektoreiden yhteistyöllä niille osaluueille, jotka edesauttavat innovatiivista otetta ja tukevat alueellisia vahvuuksia. Huomioimalla Keski-Pohjanmaan uniikit ominaispiirteet ja vastaamalla vaikkapa suurien ikäluokkien ja X&Y-sukupolvien tarpeisiin esimerkiksi yksilöllisten palveluiden saralla voidaan maakunnan matkailukuvaa vahvistaa entisestään laadukkaana, paikallisista kulttuuri- ja taidepalveluista ja luonnosta ammentavana matkailukohteenä. Maakunnan matkailutoimijoiden tulee olla aktiivisesti mukana löytämässä ja jalostamassa innovatiivisia toimintamalleja osaksi Keski-Pohjanmaan matkailutarjontaa. Esimerkiksi Live like a local – konseptien (joilla pyritään integroimaan matkailija mahdollisimman aidontuntuisesti destinaation ”jokapäiväiseen elämään”) hyödyntäminen elävän kulttuuriperinnön kanssa tarjoaa erinomaisia mahdollisuuksia yrittäjille ja hienoja kokemuksia matkailijoille. Yksi

varteenotettava tapa hyödyntää innovatiivista ajattelutapaa ja teknologisia edistysaskelia on virtuaalimatkailu. Mahdollisuus vieraila ympäri maailmaa omalta kotisohvaltaan on erityisesti tällä hetkellä varteenotettava ajanviete laajalle kohderyhmälle. Se myös avaa mahdollisuuden kustannustehokkaaseen markkinointiin ja alueen näkyvyyden kasvattamiseen tilanteessa, jossa matkailusektori valmistautuu tulevien vuosien kovaan kilpailuun, kun kansainvälinen matkailu taas jatkuu.

Tässäkin tavoitteessa keskinäinen ajatustenvaihto ja tavoitteiden kartoitus on äärimmäisen tärkeää. Esimerkiksi toimijoiden esittämät ajatukset ”osaajapankin” perustamisesta, jonka avulla majoitusyrittäjät voivat pienellä vaivalla löytää ohjelmapalveluyrittäjiä, joita saattaa yhteen asukkaiden kanssa tarpeen niin vaatiessa, ovat paikallislähtöisiä innovaatioita, joiden potentiaalia ei vielä olla päästy mittaamaan. Myös joukkoliikenteen saralla tutkitaan eri mahdollisuuksia helpottaa alueellista liikennettä esimerkiksi digitaalisten työkalujen avulla (Kaustisen seutukunta, 2019). Alueellisista lähtökohdista nousevat innovatiiviset ajatukset ja ideat, joita voidaan jatkojalostaa hankkeiden kautta kokeiluiksi, ovatkin yhteistyön organisoinnin lisäksi eräs niistä strategian tukijaloista, joiden varaan keskipohjalaista matkailukenttää tulisi tulevaisuudessa rakentaa.

-
- *Nopeimmin kasvavat väestöryhmät matkailussa ovat seniorimatkustajat ja Y&Z-sukupolvet*
 - *Pienemmät matkailutoimijat mukaan päättämään maakunnan matkailukehityksestä yhdessä isompien toimijoiden kanssa -> laajempi palvelutarjonta*
 - *Ristiinsuosittelua kasvatettava*
 - *Resursseja toimintaan aktiivisesti hankkeistamalla, tässä kunnilla ja aluekehitysorganisaatioilla iso rooli*
 - *Yhteisiä tarpeita toimijoilla mm. markkinoinnin, kansainvälistymisen ja myynnin saralla*
 - *Matkailutoiminnan pitää perustua Keski-Pohjanmaalla kestävä kehityksen periaatteiden kunnioittamiseen*

- *Osallistuminen esimerkiksi Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelmaan tärkeää niin markkinoinnin kuin verkostoitumisenkin kannalta*
- *Innovatiivinen ajattelu ja toiminta tärkeää*
- *Innovaatiot voivat olla pieni asioita ja nykyisten toimintamallien kehittämistä*
- *Esimerkiksi Live like a local – konsepti ja virtuaalimatkailu ovat matkailuinnovaatioita, jotka istuvat Keski-Pohjanmaan matkailukentälle*
- *Alueelliset ja hankkeiksi sekä kokeiluiksi jalostettavat innovaatiot suuri mahdollisuus yhteistyön tiivistämiseen ja maakunnan profiilin nostattamiseen*

5. KONKREETTISET TAVOITTEET

I. Kehityksen perusta

Konkreettiset tavoitteet ovat ne askeleet, joiden avulla edistetään strategisten tavoitteiden ja asetetun vision toteutumista. Matkailuala on käytännössä täysin palveluliiketoimintaa ja täten myös erittäin riippuvainen työntekijöistään. Tätä ajatellen matkailustrategiassa painotetaan matkailijoiden tarpeisiin vastaamista ja työntekijöistä ja toimijoista huolehtimista sekä kouluttamista. Nämä kaksi näkökulmaa yhdessä yleisestä elinkeinokehityksestä huolehtimisen lisäksi ovat maakunnan matkailukehityksen tukijalat.

Yleisen elinkeinokehityksen näkökulmasta tilanne COVID-19-pandemian takia on erittäin haastava, sillä matkailuelinkeino ei vielä vuosiin toipune pandemian vaikutuksista. Matkailualan palautuminen nykytasolle kestää ainakin vuoteen 2023, ja tämän on arvioitu olevan tilanne parhaassa tapauksessa (Kyyrä, 2020). Mittaristo elinkeinokehitykselle tulisi siis miettiä tarkkaan. Lähivuosina seuranta ei tulisi suorittaa pelkästään tilastollisin menetelmin, sillä esimerkiksi yöpymisien määrän mittaaminen ja paikkakunnalle jäävien eurojen laskeminen ei välttämättä anna oikeaa kuvaa prosessin etenemisestä. Esimerkiksi pandemia-ajan lähimatkailijat eivät välttämättä kartuta maakunnan yöpymistilastoja tai kuluta alueen palveluita samalla tavalla kuin kansainväliset matkailijat, mutta silti heidän tekemänsä mainetyö voi olla erittäin arvokasta koko maakunnalle etenkin tulevaisuutta ajatellen.

Saavutettavien ja tilastollisten tavoitteiden esittäminen on elinkeinokehitystä ajatellen kuitenkin tärkeää. Tätä tarkoitusta ajatellen ja matkailusektorin kehitystä yleisestä elinkeinokehityksen näkökulmasta katsoen asettaa tämä strategia kuitenkin muutamia tilastollisia tavoitteita pitkällä aikavälillä.

Vuoteen 2040 mennessä keskipohjalaisen matkailusektorin tulee:

- olla kasvattanut yöpymisten määrä vuoden 2020 n.100 000 yöpymisestä (arvio) 400 000 yöpymiseen
- olla kasvattanut viipymää alueella vähintään kolmeen (3) yöhön
- tuottaa maakunnan bruttokansantuotteelle 1,5 prosentin osuuden
- olla kasvattanut tunnettuuttaan siten, että esimerkiksi sosiaalisen median mainintojen ja mediahuomion (editoriaalit, lifestyle-jutut, jne.) määrät ovat kasvaneet vähintään 50 %

Lähivuosina Keski-Pohjanmaan tulee keskittää resurssinsa tunnettuuden ja yhteistyön kasvattamiseen. Näiden onnistumisia voidaan havainnoida myös lyhyellä aikavälillä esimerkiksi yhteisten tuotepakettien määrillä ja mediaseurannalla. Matkailukentän toipumisen jälkeen voitaisiin myös seurantamittareissa palata konkreettisempaan tilastoseurantaan yleisemminkin. Samalla rakennetaan matkailulle pohjaa, jolla se nousee yhdeksi Keski-Pohjanmaan aluetalouden kärjistä vuonna 2040.

Tyypillisesti ottaen matkailualan työpaikkojen ominaisuuksia ovat korkea vaihtuvuus, osa-aikatyöt, matala palkka ja etenemisen puute. Ala on myös monilta osin riippuvainen ulkomaisesta työvoimasta. Vaikka Keski-Pohjanmaalla tilanne ei ole tämän suuntainen, nämä matkailualan trendit on syytä tiedostaa ja keskittyä tulevaisuuden suunnitelmissa myös työntekijöistä ja yrittäjistä huolehtimiseen myös pitkällä aikajänteellä. Matkailusta on luotava houkutteleva työllistymisvaihtoehto kaikilla koulutusportilla ja kaikissa ikäluokissa. Keski-Pohjanmaalla on jo olemassa laadukkaiden koulutusorganisaatioiden verkosto, joka kattaa kaiken toiselta aseelta yliopistoihin. Yhteistyö näiden organisaatioiden ja matkailuyrittäjien välillä varmistaa laadukkaan työvoiman saatavuuden ja syvemmän matkailuun liittyvän tutkimustoiminnan kehittämisen.

Tämän saavuttamiseksi on luotava eri aikavälin konkreettisia tavoitteita, jotka tähtäävät matkailualan houkuttelevuuden kasvattamiseen koulutuksen ja työnhyvinvoinnin kautta.

Matkailusektorin toimijoita ajatellen:

Vuoteen 2025 mennessä keskipohjalaisen matkailusektorin tulee:

- olla verkostoitunut keskenään,
- näyttää, että matkailusektorilla vaadittavat työntekijöiden yleistaidot ovat sellaisenaan arvokkaita myös muilla teollisuudenaloilla ja sovellettavissa myös muissa tehtävissä matkailualan houkuttelevuuden kasvattamiseksi,
- organisoida yhteisiä koulutuksia niin käytännöntaitojen kuin myös johtamiskoulutuksen alalla,
- kouluttaa asiakaspalvelijoitaan hahmottamaan koko Keski-Pohjanmaan matkailukentän ja kasvattaa heidän asiantuntemustaan myös oman toimintapiirin ulkopuolelta,
- luoda koulutusohjelmia ja henkilökohtaisia tukipalveluita myös yritysten omistusportaalle ja
- tukea uusia yrittäjiä.

Vuoteen 2040 mennessä keskipohjalaisen matkailusektorin tulee:

- ylläpitää koulutettua ja pätevää työvoimaa kautta kentän,
- olla korkean standardin ja kestävästä kehitystä kunnioittava teollisuudenala ja
- olla uskottava ja positiivinen uravaihtoehto maakunnan sisällä.

Matkailijoiden tarpeet elävät ja vaihtuvat nopeasti mm. teknologian kehittyessä ja väestön ikääntyessä. Samaan aikaan nousevilla sukupolvilla prioriteetit ja arvomaailma voivat olla hyvin erilaisia kuin tämän päivän matkailijoilla. Matkailukentän onkin siis kyettävä vastaamaan alati kehittyvään ja muuttuvaan vaatimustasoon ja vältettävä rutinoitumista sekä ”aina näin on tehty” mentaliteettia. Jo nykymatkailija kaipaa yksilöllistä palveluotetta ja

uniikkeja kokemuksia. Linjastomainen ajattelu ei ole enää tätä päivää. Jo pienet toimintamallin muutokset voivat olla suunnattoman tehokkaita toiminnan kehittämisen näkökulmasta. On esimerkiksi aivan varma, että kahvila, joka on auki juhannuksena muiden paikkojen ollessa kiinni, tekee lähtemättömän vaikutuksen asiakkaisiinsa.

Matkailijoita ajatellen:

Vuoteen 2025 mennessä keskipohjalaisen matkailusektorin tulee:

- olla saavutettavissa erilaisten digitaalisten alustojen kautta,
- olla selvillä siitä, mitkä digitaaliset alustat ovat relevantteja paikalliselle matkailusektorille,
- hyödyntää palvelumuotoilua ja teknologiaa mahdollisimman tehokkaasti,
- kyetä tarjoamaan elämyksiä ja palveluita, jotka heijastelevat tunnistettuja keskipohjalaisia vahvuuksia (kulttuuri- ja taidepalvelut, monimuotoinen luonto) ja
- reagoida nopeasti globaalin ja kansallisen tilanteen vaihteluihin ja olla valmiina hyödyntämään nousevat mahdollisuudet.

Vuoteen 2040 mennessä Keski-Pohjanmaan tulee:

- näkyä kaikilla relevanteilla foorumeilla, jotka voivat edesauttaa matkailijavirtojen kasvattamisessa,
- kehittää ketterä matkailusektori, joka ennakoiden sopeutuu maailmantilanteen muutoksiin,
- ylläpitää ja vahvistaa mainetta yksilöllisiä ja laadukkaita palveluita tarjoavana destinaationa, joka on helppo saavuttaa,
- olla varmistanut matkailun edellyttämät logistiset palvelut ja
- rakentaa tarvittava infrastruktuuri (tietoliikenne, julkinen liikenne, jne.) vastatakseen vaativimmankin matkailijan tarpeisiin.

II. Keskipohjalainen brändi

Keskeisiä Keski-Pohjanmaan matkailubrändiin liittyviä kysymyksiä ovat, miten Keski-Pohjanmaa näyttäytyy nyt ja tulevaisuudessa maailmalla ja muulle Suomelle sekä miten Keski-Pohjanmaa mielletään maakuntalaisten keskuudessa. On tärkeää saada vastaus näihin kysymyksiin ja näkemys siitä, mikä tekee Keski-Pohjanmaasta omanlaisensa, ennen kuin brändikehitystä voidaan viedä kunnolla eteenpäin. Tulee myös huomioida, että Keski-Pohjanmaan kunnilla on hyvinkin erilaisia profiileja ja maakunnallisen identiteetin pitää kunnioittaa niitä kaikkia. Matkailutoimijoiden tulisikin määritellä yhdessä ne seikat, jotka tekevät maakunnasta uniikin matkakohteen. Nostot kyselyn brändiosasta näkyvät alla olevassa sanapilvessä:

Selkeitä nostoja ovat jälleen luonto ja kulttuuri. Tämän lisäksi monet nostivat esimerkiksi vaatimattomuuden mahdolliseksi näkökulmaksi brändikehitykseen, näkökulma, joka on esimerkiksi Kokkolan kaupungin brändiuudistuksessa ollut esillä. Kaiken kaikkiaan on selvää, että Keski-Pohjanmaalta löytyvät varmasti ne rakennuspalikat, joiden varaan maakunnan

matkailullista brändiä voidaan kehittää. On kuitenkin erittäin tärkeää, että brändistä rakennetaan kattava ja kaikki maakunnan kunnat huomioiva kokonaisuus, joka ei kuitenkaan rönsyile liikaa ja joka toimii sekä kotimaisille että kansainvälisille matkailijoille houkuttimena saapua maakuntaamme.

Laadukkaan kulttuuri- ja taidetarjonnan, monimuotoisen luonnon ja rannikkoseudun kohteiden sekä meren varaan voi moni matkailuyritys maakunnassa laskea paljon. Maakunnan brändin rakentaminen huolella ja kaikkia osapuolia kunnioittaen on kuitenkin tärkeää myös siksi, että se on olennainen osa yleistä maakunnan pitovoimaa, joka koskettaa myös maakunnan asukkaita.

Brändin rakennus on yksi niistä monialaisista kysymyksistä, joihin organisoituneen matkailukentän tulee vastata ensi tilassa. Joka tapauksessa kaustislaisen viulunsoiton ja siihen liittyvien käytänteiden ja ilmauksien todennäköinen lisääminen Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon vuonna 2021 tulee tarjoamaan Keski-Pohjanmaalle upean mahdollisuuden luoda oma profiilinsa elävän kulttuuriperinnön maakuntana. Siihen meidän tulee tarttua.

-
- *Elinkeinokehityksen seuranta ei voida lähivuosina toteuttaa perinteisin mittarein, vaan on keskityttävä pitkän aikavälin vaikutusten seuraamiseen*
 - *Matkailukentän profiilia nostettava niin toimijoiden kuin yleisönkin silmissä*
 - *Kohderyhmien muuttuessa matkailukentän kyettävä vastaamaan uusiin haasteisiin*
 - *Konkreettiset tavoitteet vuoteen 2025 ja 2040*
 - *Toiminta jaettuna toimijoita koskeviin ja matkailijoita koskeviin toimenpiteisiin*
 - *Koulutettu työvoima tärkeä tekijä matkailukehityksessä*
 - *Keski-Pohjanmaan saavutettavuus tärkeä tekijä matkailukehityksessä*
 - *Keski-Pohjanmaan brändikehitys yksi kysymyksistä, johon löydettävä yhtenäinen näkemys*

- *Laadukas kulttuuri- ja taidetarjonta sekä monimuotoinen luonto selkeimmät bränditekijät*
- *Elävän kulttuuriperinnön maakunta yksi mahdollisuus laajalle brändille*

6. TYÖNJAKO JA SEURANTA

Keski-Pohjanmaan matkailustrategian tavoite on työnjaon määrittely ja matkailukentän alueellinen organisoituminen. Tällä hetkellä Keski-Pohjanmaalla ei ole organisaatiota tai muuta ratkaisua, joka määrittelisi yhteisiä suuntaviivoja koko maakunnan matkailulle. Huoli matkailutoiminnan tasapuolisesta kehittämisestä on ollut myös vallitsevana teemana matkailutoimijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa. Kokkolan ja Kaustisen ollessa tunnetuimmat kokonaisuudet maakunnassa matkailun näkökulmasta onkin ymmärrettävää, että tällaista huolta esiintyy. Kokkolanseudun Kehityksen hallinnoimien Reittien ja matkailupalvelujen Keski-Pohjanmaa -hankkeiden ansiosta kuitenkin matkailutoimijoiden organisoitumista yhteistyömielessä on alkanut esiintyä myös muualla maakunnassa.

Toimijoilta tuli runsaasti esityksiä esimerkiksi maakunnallisen matkailuyhdistyksen perustamisesta, joka ottaisi vastuulleen alueellisen markkinoinnin ja matkailukehittämisen. Hierarkkinen organisaatiomalli ei kuitenkaan näin vahvasti erilaisia toimijoita ja olosuhteita tarjoavassa maakunnassa toimi, vaan myös esille nostettu verkostojohtamisen malli olisi tehokkaampi ratkaisu. On luonnollista, että jokainen instanssi tietää parhaiten oman tilanteensa, mutta kokonaisvaltaisen kehityksen varmistamiseksi olisi tärkeää saada eri organisaatiot ja alueet keskustelemaan aktiivisesti keskenään. Näin ehkäistäisiin käytännön ongelmia esimerkiksi päällekkäisten aktiviteettien suhteen ja toisaalta mahdollistettaisiin soveltuvat tukitoimenpiteet niitä tarvitseville.

I. **Roolitus**

Alueellisen matkailukehityksen varmistamiseksi on hyvä kartoittaa niitä tehtäviä, joita maakunnan eri toimijoilla matkailun viitekehityksessä on ja tulee olemaan.

- Kunnat:

Vaikka matkailun kehittäminen itsessään ei kuulukaan kuntien lakisääteisiin tehtäviin, tulee Keski-Pohjanmaan kuntien mm. kehittää ja ylläpitää (matkailu)neuvontaansa niin, että ohjaus yltää myös naapurikuntiin. Tämän lisäksi kuntien tulee tukea matkailuyrittäjien toimintaedellytyksiä mm. kaavoituksen, yritystukien ja kuntalähtöisen aluemarkkinoinnin kautta. Tapahtumien järjestämistä tuetaan ja matkailuyrittäjien tarpeet huomioidaan mm. yhdyskuntateknisten töiden ajoittamisessa.

- Maakunnan liitto:

Keski-Pohjanmaan liitto jatkaa lakisääteisiä tehtäviään mm. maakuntakaavoituksen, edunvalvonnan ja aluekehityksen parissa. Liitto kuuntelee aktiivisesti matkailukenttää ja kohdentaa esimerkiksi hankehakuja vastaamaan kentän tarpeita, kuitenkin rakennerahasto-ohjelman 2021–2027 sisällön mukaisesti. Keski-Pohjanmaan liitto toimii myös linkkinä kansalliseen matkailukehitykseen ja välittää tietoa maakunnan toimijoille.

- Kehitysyhtiöt:

Kehitysyhtiöt vastaavat mm. matkailun elinkeinokehittämisestä ja toimivat matkailuyrittäjien tukena esimerkiksi kansainvälistymisessä ja tuotteistamisessa. Aluekehitysorganisaatiot osallistavat yrittäjiä hankkeisiin ja tukevat myös alueiden välistä yhteistyötä.

- Yhdistykset ja järjestökenttä:

Erilaiset yhdistykset ja Keski-Pohjanmaan järjestökenttä vastaavat osaltaan mm. tapahtumatuotannosta ja koulutuksista. Tämän lisäksi toimintaan kuuluu edunvalvontaa sekä verkostoitumista alueellisesti ja kansallisesti.

- Koulutusorganisaatiot:
Koulutusorganisaatiot kansalaisopistoista yliopistokeskukseen huolehtivat osaavan työvoiman koulutuksesta maakunnan yritysten tarpeet huomioiden. Koulutusorganisaatiot ovat myös tärkeä kumppani ja toteuttaja matkailuhankkeita ja syvempiä kehitystehtäviä ja tutkimuksia ajatellen.
- Yrittäjät:
Yrittäjät toteuttavat liiketoimintaansa, vievät tuotteistamista eteenpäin ja vastaavat osaltaan yhteismarkkinoinnista ja maakunnan maineystyöstä. Yrittäjät ylläpitävät aktiivista ilmapiiriä ja tutustuvat toistensa toimintaan sekä toteuttavat aktiivista ristiinsuosittelua.
- Tapahtumatuotanto, taidelaitokset ja museot:
Tapahtumatuottajat tiivistävät yhteistyötään ja toteuttavat esimerkiksi yhteishankkeita ja infrainvestointeja yhdessä. Taidelaitokset ja museot ylläpitävät ja kehittävät keskipohjalaista kulttuurimaisemaa laadukkaalla ja myös matkailullisesti houkuttelevalla tarjonnalla.

II. Foorumi

Strategiaprosessin aikana on noussut isona haasteena sellaisen organisaation puute, joka voisi ottaa vetovastuun Keski-Pohjanmaan kokonaisvaltaisesta matkailukehityksestä. Käytännön tasolla matkailukentän kehityksestä vastaavat loppujen lopuksi matkailuyrittäjät. Maakunnassa on olemassa alueellisia matkailun destinaatio-organisaatioita (DMO), mutta ne vastaavat ainoastaan esimerkiksi Kokkolan matkailukehityksestä. Keski-Pohjanmaan matkailukehitys onkin alueellisten ja temaattisten kehitysorganisaatioiden kokouma ilman keskushallinnon haittoja tai hyötyjä. Seuraavassa kappaleessa laajemmin esiteltävä matkailufoorumi vastaa osaltaan DMO:n tarpeeseen ottamalla niitä tehtäviä, joita yleisesti mielletään destinaatio-organisaatioiden vastuulle.

YK:n maailmanmatkailujärjestö (UNWTO) julkaisi 2019 ohjeistuksen DMO-toiminnan vahvistamiseksi. Ohjeistuksessa DMO määritellään seuraavasti: *”the leading organizational entity which may encompass the various authorities, stakeholders and professionals and facilitates partnerships towards a collective destination vision”* (UNWTO, 2019). Keskeisiä toimintoja DMO:lle ovat mm. matkailun strateginen suunnittelu, markkinatietojen kokoaminen ja analysointi, liiketoiminnan kehittäminen, koulutus, markkinointi ja brändäys.

UNWTO julkaisi myös neljä suositusta:

- Destinaatioiden hallinnan ja johtamisen tulee huomioida kaikki kehittämisen osa-alueet, ei pelkästään markkinointia.
- Lisäksi osana destinaation hallintaa tulisi pyrkiä saamaan kaikki toimijat kulkemaan samaan suuntaan yhteisten tavoitteiden mukaisesti.
- Toimintamalleissa tulee huomioida alueen ominaispiirteet, vetovoimatekijät ja esimerkiksi matkailun luonne ja volyymi.
- Destination management organisaation (DMO) tulee olla alueen toiminnan keskiössä. Se koordinoi matkailun ekosysteemin toimijoiden toimintaa kohti yhteistä visiota sekä kestäväää ja kilpailukykyistä matkailua.

Suositukset ovat yleispäteviä ja sopivat myös Keski-Pohjanmaan matkailukehityksen ohjeistoon. Foorumi ja sen teemaryhmät voivat ottaa huomioon matkailuelinkeinon kehittyvät vaatimukset mm. strategisen kehittämisen, tiedolla johtamisen, digitaalisuuden ja kestävään matkailun kehittämisen osalta. Näitä teemoja voidaan edistää mm. osallistamalla koko kenttää ja erilaisilla kumppanuusmalleilla. Strategiset kumppanuudet ja tiivis yhteistyö esimerkiksi alueen matkailuyritysten ja viranomaisten välillä ovat erityisen tärkeitä.

Käytännössä foorumin organisointivastuu olisi kiertävä ja se sijoittuisi esimerkiksi alkuvuoteen, kuukausi Helsingin matkailumessujen jälkeen. Kiertävä foorumi ja siihen sidotut teemaryhmät ovat myös kustannustehokas

ratkaisu eivätkä vaadi ainakaan alkuvaiheessa kuin ajallisen panostuksen toimintaan osallistuvilta. Näin pienellä panostuksella saataisiin keskusteluyhteydet auki alueen matkailutoimijoiden kesken ja yhteiset pelisäännöt sekä suuntaviivat aikaiseksi ilman, että pöydälle nousisivat mm. mandaatti- ja hierarkiakysymykset. Toiminta olisi puhtaasti vapaaehtoisuuteen perustuvaa ja yhteistä hyvää ajavaa, joka määritteli yhteisesti tärkeiksi koetut painopisteet aina vuodeksi eteenpäin. Matkailufoorumin sateenvarjon alla voisivat myös erilaiset teemaryhmät toimia jopa vuoden ympäri, esimerkijäotteluna mm. kulttuuriryhmä, luontoryhmä, kaupunkimatkailu, kv-ryhmä, liikunta jne. Teemat ovat kuitenkin foorumin vapaasti päätettävissä. Teemaryhmien vetovastuut määriteltäisiin matkailufoorumissa huomioiden organisaatioiden toimiala ja erikoisosaaminen. Verkostomaisilla ja pääasiallisesti etänä toteutettavilla kokouksilla ja tapaamisilla pidettäisiin kustannukset pieninä. Kokoukset voitaisiin myös toteuttaa esimerkiksi niin sanottuina yritystapaamisina, jolloin yritykset esittelisivät omaa toimintaansa ja isännöisivät kokousta. Tämä tukisi myös ristiinsuosittelua ja matkailusektorin toimijoiden keskinäistä tuntemusta ja luottamusta. Myös kuntien mukanaolo teemaryhmissä ja foorumin toiminnassa on tärkeää. Näin kuntien edustajat pääsisivät tutustumaan paikalliseen matkailutoimintaan ja ylläpitämään verkostojaan.

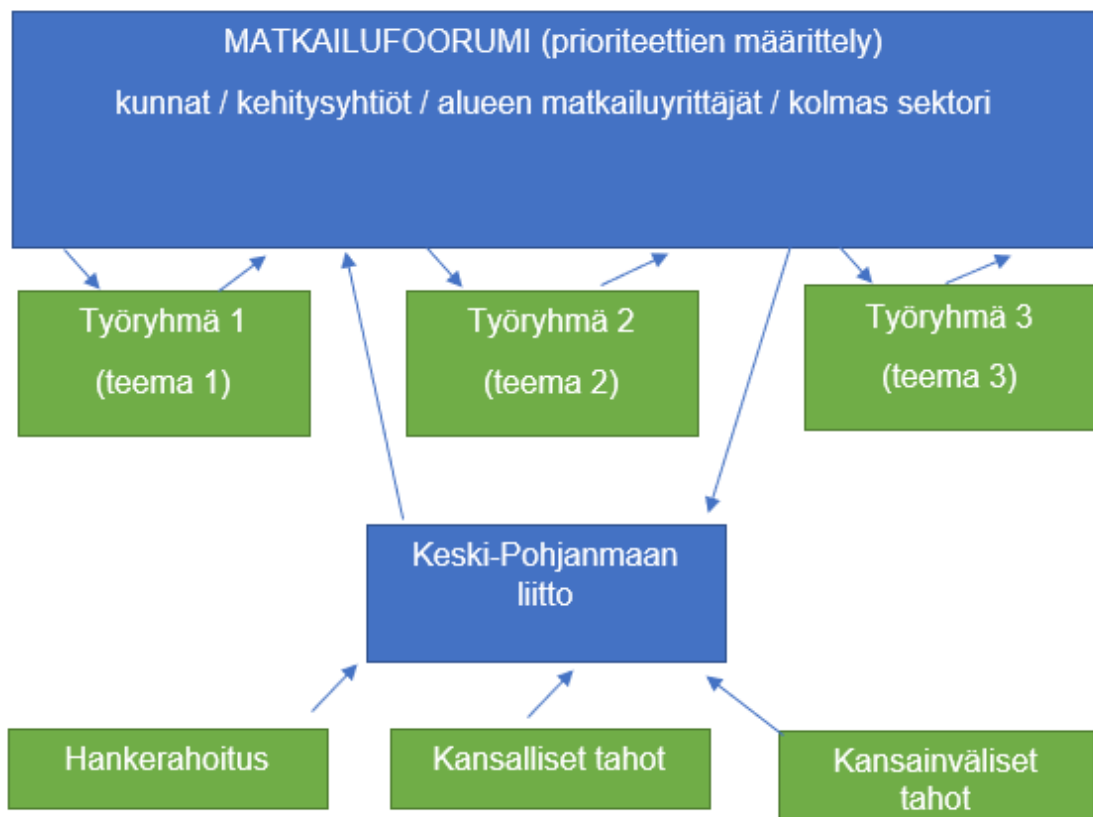
Tiivistäen matkailufoorumi ja siihen sidottava verkosto edesauttaisi alueellista vuoropuhelua tuomalla eri sektoreiden asiantuntijat saman pöydän ääreen. Näin varmistettaisiin monialainen matkailukehitys ja ehkäistäisiin temaattisia ja ajallisia päällekkäisyyksiä, koordinoitaisiin hankehakuja ja varmistettaisiin tasapuolinen muttei tasapäistävä matkailukehitys niin, että koko maakunta hyötyisi.

Tulevaisuudessa ja toiminnan lähtiessä käyntiin olisi mahdollista syventää yhteistyötä ja kasvattaa yhteistä panostusta alueelliseen matkailukehitykseen. Tämä olisi täysin osallistuvien organisaatioiden käsissä.

Keski-Pohjanmaan liiton rooli matkailukehityksessä on fasilitoida foorumia, kuunnella matkailukentän toiveita ja tarpeita esimerkiksi hankehakuihin liittyen ja olla omalta osaltaan linkkinä relevantteihin kansallisiin ja kansainvälisiin

yhteisöihin sekä tiedonvälityskanavana maakuntaan. Keski-Pohjanmaan liitto toimisi myös ensimmäisen matkailufoorumin järjestäjänä.

Matkailustrategian tavoitteiden seuranta tapahtuisi myös matkailufoorumin puitteissa. Keski-Pohjanmaan liitto tulisi omalta osaltaan tukemaan ja edesauttamaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista esimerkiksi vetämällä omaa työryhmäänsä.

III. Yhteenveto

COVID-19-pandemian tuoma mullistus maailmassa on muuttanut yhteiskuntaa monella eri tasolla. "Uutta normaalia" etsitään monella toimialalla ja huoli tulevaisuudesta on ilmeinen. Toisaalta on kuitenkin nähtävä, että kriisit tuovat mukanaan mahdollisuuden uudistua ja kehittää toimintaa. Nyt on uuden suunnittelun ja kehittämistoimien aika. On varmaa, että rajojen jälleen auetessa ja kansainvälisen lentoliikenteen palautuessa matkailijoista tullaan käymään suunnaton kilpailu kansallisella ja kansainvälisellä matkailukentällä.

Seuraavat isommat askeleet kehittämistyön eteenpäin viemisessä ovat ensimmäisen matkailufoorumin järjestäminen ja teemaryhmien toiminnan käynnistäminen. Näiden prosessien kautta voidaan aloittaa laajemman toimenpideohjelman valmistelu sekä temaattisten kokonaisuuksien tarkempi kehittäminen ja seurantamittariston laadinta.

Tätä ennen strategia tullaan kuitenkin jalkauttamaan keväällä 2021 maakuntaan. Strategiaa esitellään sidosryhmille ja Keski-Pohjanmaan liiton jäsenkunnille. Näiden keskustelujen pohjalta suunnitellaan tarkempi aikataulutus sekä kerätään jäsenet matkailunkehittämisryhmään, joka ottaa laajemman valmisteluvastuun ennen Keski-Pohjanmaan matkailufoorumin perustamista.

-
- *Keski-Pohjanmaalla ei vielä organisaatiota, joka vastaisi koko maakunnan matkailukehityksestä*
 - *Verkostojohtamisen malli käytännöllisin tilanteessa, jossa toimijat ovat hyvinkin heterogeeninen ryhmä*
 - *Määritellään mm. kuntien, maakunnan liiton, aluekehitysyhtiöiden ja matkailuyrittäjien roolit matkailukehityksessä*
 - *Luodaan Keski-Pohjanmaalle matkailufoorumi työryhmineen, joka ottaa DMO (destination management organization) tehtäviä vastuulleen ja saattaa matkailutoimijat yhteen määrittämään kehityksen suuntaviivoja vuodeksi kerrallaan*
 - *Matkailukentän tulisi keskittyä lähivuosina tunnettuuden ja yhteistyön kasvattamiseen*
 - *Seurantamittarit lähivuosina mm. yhteisten tuotepakettien määrä ja mediaseuranta*
 - *COVID-19-pandemista toipumisen jälkeen palaaminen myös perinteisimpiin mittareihin*

7. LÄHTEET

- Booking.com. (2019). 2019 sustainable travel report. osoitteesta: <https://globalnews.booking.com/bookingcom-reveals-key-findings-from-its-2019-sustainable-travel-report>
- Horwath HTL. (2015) Tourism Megatrends 10 things you need to know about the future of Tourism. PPT-esitys. n.d. osoitteesta: <http://corporate.cms-horwathhtl.com/wp-content/uploads/sites/2/2015/12/Tourism-Mega-Trends4.pdf>
- Kaustisen seutukunta. (2019) Kyytiin 2-hanke. osoitteesta: <https://www.kyytiin2.fi/>
- Kemora.fi. (n.d.) Kemoran moottorirata. osoitteesta: <http://kemora.fi/fi>
- Keski-Pohjanmaan liitto. (2017) Keski-Pohjanmaan maakuntasuunnitelma 2040 ja maakuntaohjelma 2018–2021, s.23. osoitteesta: http://www.keski-pohjanmaa.fi/Data/Upload/bc7b724a-8a32-4a93-bf1c-53b223d393b1_MASU%202040%20MAKO%202018-2021.pdf
- Keski-Pohjanmaan liitto. (2015) Vetovoimastrategia 2015–2020. osoitteesta: [http://www.keski-pohjanmaa.fi/Data/Upload/5503ae50-038e-4ddf-b9e5-762f1f96098b_Vetovoimastrategia%2026112015%20\(ID%204659\).pdf](http://www.keski-pohjanmaa.fi/Data/Upload/5503ae50-038e-4ddf-b9e5-762f1f96098b_Vetovoimastrategia%2026112015%20(ID%204659).pdf)
- Valtioneuvoston kanslia. (n.d.) Mitä on kestävä kehitys?. osoitteesta: <https://kestavakehitys.fi/kestava-kehitys>
- Kokkola. (n.d.) Tankar. osoitteesta: https://www.kokkola.fi/palvelut/ymparisto_ja_luonto/luonnon_virkistyskaytto/ulkoilua_ueet/fi_FI/tankar
- Kokkolan Kinojuhlat. (n.d.) Facebookissa. osoitteesta: <https://www.facebook.com/kokkolankinojuhlat>
- Kokkolan Talvitanssit. (n.d.) Facebookissa. osoitteesta: <https://www.facebook.com/kokkolantalvitanssit/>

- Kulmanen, Antti. (2016) Eurooppalaisittain ainutlaatuinen Vattajanniemi ja historiallinen Ohtakari. osoitteesta: <https://retkipaikka.fi/eurooppalaisittain-ainutlaatuinen-vattajanniemi-ja-historiallinen-ohtakari/>
- Kyyrä, Sanna. (2020) Koronapandemian vaikutukset Suomen matkailukysyntään – kehitysarviot. PPT-esitys. 9.9.2020. osoitteesta: <https://tem.fi/documents/1410877/16402203/Koronapandemian+vaikutus+matkailukysynn%C3%A4n+kehitykseen+2020+09+09.pdf/dcb5c863-6865-8a5f-f45e-ff2f18a05327/Koronapandemian+vaikutus+matkailukysynn%C3%A4n+kehitykseen+2020+09+09.pdf?t=1599634405517>
- Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat. (n.d.) Facebookissa. osoitteesta: <https://www.facebook.com/LohtajanKirkkomusiikkijuhlat>
- Luontoon.fi. (n.d.) Salamajärven kansallispuisto. osoitteesta: <https://www.luontoon.fi/salamajarvi>
- Museovirasto. (n.d.) Ohtakarin kalastajayhdyskunta ja luotsiasema. osoitteesta: http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1655
- Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD. (2010) Economy: Developing countries set to account for nearly 60% of world GDP by 2030, according to new estimates. osoitteesta: <https://www.oecd.org/dev/pgd/economydevelopingcountriestoaccountfornearly60ofworldgdpby2030accordingtonewestimates.htm>
- Pro Kaustinen ry. (n.d.) Kaustinen info. osoitteesta: <https://www.kaustinen.net/info/>
- Rosenqvist, Olli. (2020) Selvitys esteettömyyden hyödyntämismahdollisuuksista Keski-Pohjanmaan matkailuyrityksissä. Jyväskylän yliopisto Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. osoitteesta: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-8142-6>
- UNWTO – World Tourism Organization. (2019) UNWTO Guidelines for Institutional Strengthening of Destination Management Organizations (DMOs) – Preparing

DMOs for new challenges. osoitteesta: <https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/9789284420841>

- Visit Kokkola. (n.d.) Kokkolan sydän - Vanhakaupunki Neristan. osoitteesta: https://www.kokkola.fi/visitkokkola/nae_and_koe/fi_FI/neristan/
- Visit Finland. (2020) Tilastotietokanta Rudolf. osoitteesta: http://visitfinland.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/VisitFinland/VisitFinland_Majoitustilastot/visitfinland_matk_pxt_116y.px/table/tableViewLayout1/
- Wikipedia. (n.d.) Kokkolan Talviharmonikka. osoitteesta: https://fi.wikipedia.org/wiki/Kokkolan_Talviharmonikka

OSAAVAA TYÖVOIMAA KESKI-POHJANMAALLE

Toimenpideohjelma

Tiivistelmä

Keski-Pohjanmaalla työvoimapula koskettaa laajasti eri toimialoja. Osaavan työvoiman saannin varmistaminen on elinkeinojen kasvun ja yritysten menestymisen kannalta ratkaisevaa. Toimenpideohjelmaan on alueellisena yhteistyönä listattu toimia, joilla osaavan työvoiman saanti varmistetaan. Koronapandemia ei ole poistanut työvoimapulaa, joten mukaan on otettu myös toimia koronapandemian aiheuttamista haasteista selviämiseen.

Sisällys

1	JOHDANTO	2
1.1	Maakunnan liiton tehtävät osaamistarve-ennakoinnissa ja osaavan työvoiman varmistamisessa..	2
1.2	Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle-neuvottelukunta	2
2	TYÖLLISYYDEN TILANNEKUVA	3
2.1	Työllisyys ja työvoiman saatavuus	3
2.2	Koronavirustilanteesta (COVID-19) aiheutuvat haasteet	3
3	OSAAVAN TYÖVOIMAN TOIMENPIDEOHJELMA KESKI-POHJANMAALLA	4
3.1	Osaamisstrategian painotukset ja kehittämisteemat	4
3.2	Työn ja osaamisen murrokseen vastaaminen ja innovaatiot	5
3.3	Yhteistyön tiivistäminen	7
3.4	Kansainvälisyyden lisääminen	8
3.5	Vetovoiman vahvistaminen	8
4	Koronan aiheuttamat haasteet työvoiman saatavuuden varmistamisessa	9
4.1	Työn ja osaamisen murrokseen vastaaminen ja innovaatiot	9
4.2	Yhteistyön tiivistäminen	10
4.3	Kansainvälisyyden lisääminen	10
5	Yhteenveto	11
	LIITTEET	12

1 JOHDANTO

1.1 Maakunnan liiton tehtävät osaamistarve-ennakoinnissa ja osaavan työvoiman varmistamisessa

Keski-Pohjanmaan liiton kehittämistä ohjaa vahvasti laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014). Osaamisen ja koulutustarpeiden ennakointirooli perustuu tähän aluekehityslakiin. Lain 17 §:n 1 momentin 2. kohdan mukaan maakunnan liiton tulee kehittää alueensa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ottaen huomioon kuntien erilaisista lähtökohdista johtuvat tarpeet ja vahvuudet. Maakunnan liitto vastaa aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta ja vastaa alueellisen pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakoinnin yhteensovittamisesta ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelusta osana koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnittelua.

Keski-Pohjanmaan maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman kehittämisteemat pitävät sisällään useita osaamiseen, työvoimaan, työllisyyteen, maakunnan vetovoimaisuuteen ja elinvoimaisuuteen sekä elinkeinojen kehittämiseen ja kilpailukykyyn liittyviä tavoitteita.

Keski-Pohjanmaan liiton Osaamisstrategia 2025 on laadittu yhteistyössä alueen osaamisen ja työllisyyden sekä osaavan työvoiman saatavuuden kehittämiseen liittyvien tahojen kanssa. Osaamisstrategian lähtökohtana on turvata keskipohjalaiselle elinkeinoelämälle ja muille organisaatioille osaavaa työvoimaa nyt ja tulevaisuudessa sekä vahvistaa ja konkretisoida Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa asetettuja osaamisen kehittämiseen liittyviä tavoitteita ja teemoja. Keski-Pohjanmaan osaamisstrategia on osa Keski-Pohjanmaan maakuntasuunnitelmaa ja maakuntaohjelmaa.

1.2 Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle-neuvottelukunta

Osaamisstrategian valmistelu ja yhteistyö aloitettiin keskustelulla Keski-Pohjanmaan liiton ja alueen organisaatioiden kanssa alkuvuonna 2019. Silloin tehtiin alueen organisaatioille SWOT-kysely ja työpajakokoontuminen strategisten tavoitteiden kirjaamiseksi. Saman vuoden syksyllä pidettiin työpaja tärkeimpien toimenpiteiden löytämiseksi. Joulukuussa 2019 maakuntahallitus päätti, että Keski-Pohjanmaan liitto perustaa Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle neuvottelukunnan. Neuvottelukunnan tarkoituksena on huolehtia osaamisstrategian toimenpiteiden toteutuksesta, keskustella aiheesta laajasti ja tehdä paikallisia päätöksiä toimeenpanon edistämiseksi.

Alkuvuonna 2020 tehtiin valmisteluja neuvottelukunnan perustamiseksi ja alueen organisaatioita pyydettiin nimeämään edustajansa ja varaedustajansa neuvottelukuntaan. Maaliskuussa 2020 pidettiin Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle-neuvottelukunnan kokous ja toimintaa esiteltiin maakunnan liiton Osaaminen ja Kilpailukyky -teemaryhmissä. Toukokuussa järjestettiin Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle-neuvottelukunnan työpaja konkreettisten toimenpiteiden päättämiseksi sekä koronaviruksen aiheuttamiin haasteisiin vastaamiseksi.

Neuvottelukunnassa on mukana monipuolisesti sellaisia alueen organisaatioita, joilla on mahdollisuutta vaikuttaa työvoiman määrään tai ovat alueella työllistäviä tahoja. Mukana on ammattiliittoja, koulutuksenjärjestäjiä, kuntia, yrittäjien edustajia, kauppakamari, ELY-keskuksia, suurteollisuus, kehittämissyhtiö, Soite sekä alakohtaisia järjestöjä mm. maa- ja metsätalouden alalta.

2 TYÖLLISYYDEN TILANNEKUVA

2.1 Työllisyys ja työvoiman saatavuus

Osaamisen, työvoiman ja työllisyyden teemojen ympärille koolle kutsutut sidosryhmät ovat todenneet, että osaavan työvoiman puutteesta on tulossa merkittävä Keski-Pohjanmaan maakunnan kasvua hidastava tekijä, johon on yhteisesti vaikutettava. Yhteistyössä laaditun osaamisstrategian lähtökohtana on turvata keskipohjalaiselle elinkeinoelämälle ja muille organisaatioille osaavaa työvoimaa nyt ja tulevaisuudessa sekä vahvistaa ja konkretisoida Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa asetettuja osaamisen kehittämiseen liittyviä tavoitteita ja teemoja.

Keski-Pohjanmaalla työvoimapula koskettaa laajasti eri toimialoja ja eri koulutustaustaisia ammattilaisia. Osaavan työvoiman saatavuus on ilmiönä monitahoinen ja siihen vaikuttavat laajasti niin osaamisen jatkuvaan kehittämiseen, työn murrokseen, alueiden elinvoimaisuuteen kuin yhteiskunnan rakenteelliseen muutokseen liittyvät kehitystrendit. Koronapandemia ei poistanut työvoimapulaa.

Vetovoimaisuus ja houkuttelevuus ovat keskeisiä alueen kilpailuetua vahvistavia tekijöitä. Keski-Pohjanmaan veto- ja pitovoiman tukipilarina toimivat vahva infrastruktuuri, kehittynyt toimintaympäristö ja joustava koulutusjärjestelmä. TKI toiminta kehittyy kampusalueen tutkimus- ja innovaatiokeskittymän ja yritysten yhteistyönä. Veto- ja pitovoimaa vahvistavat arjen sujuvuus ja laadukas vapaa aika.

Maakunnan työpaikkarakenteessa korostuu muuta maata vahvemmin alkutuotanto ja teollinen toiminta. Terveys ja sosiaalipalvelut ovat nousseet viimeisen vuosikymmenen aikana maakunnan suurimmaksi toimialaksi; lähes joka viides alueen työpaikoista on terveys ja sosiaalipalveluiden toimialalla. Myös tukku- ja vähittäiskauppa, kuljetus, rakentaminen ja koulutus työllistävät maakunnassa. Yksityisen sektorin työpaikat ja yrittäjät muodostavat 66% kaikista maakunnan työpaikoista, mutta viime vuosina yksityisen sektorin työpaikkojen määrä on vähentynyt.

2.2 Koronavirustilanteesta (COVID-19) aiheutuvat haasteet

Pohjanmaan TE-toimiston mukaan toukokuun 2020 tilanteessa työnhakijamäärät ovat tuplaantuneet lyhyessä ajassa. Lomautusten määrä on suuri ja irtisanomisissa on lievähköä kasvua. Osa TE-hallinnon aktivointitoimenpiteistä (esim. koulutukset ja valmennukset) on

jouduttu toistaiseksi keskeyttämään, ellei niitä ole pystytty toteuttamaan etäyhteyksillä. Kesäkuun loppuun saakka yrittäjiä on Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella ilmoittautunut työnhakijoiksi yli 1400.

Vientiteollisuuden arvellaan reagoivan rajummin työmarkkinoilla vasta viiveellä. Ravintola- ja matkailualat ovat olleet pysähdyksissä keväällä 2020. Pitkähköt ja isot rakennushankkeet pitävät rakennusala edelleen melko vilkkaana. Kesätyöpaikoista arviolta kolmannes oli jäämässä toteumatta kesällä 2020.

Alueella halutaan säilyttää hyvä työllisyystilanne. Yritystalouden vankka pohja ennen koronakriisiä luo uskoa nopealle toipumiselle. Jatkuva osaamisen kehittäminen koulutusorganisaatioiden ja työnantajien kanssa yhdessä on vielä merkityksellisempää. Digitalisaation tuomat edut ja kokemukset etätyöskentelyssä tullaan huomioimaan tulevaisuuden työelämän kehittämisessä.

3 OSAAVAN TYÖVOIMAN TOIMENPIDEOHJELMA KESKI-POHJANMAALLA

3.1 Osaamisstrategian painotukset ja kehittämisteemat

Osaamisstrategiatyössä on kirjattu jäsenorganisaatioiden esityksiä siitä, mitä toimenpiteitä alueella olisi tehtävä, jotta työvoiman saatavuus varmistettaisiin.

Työpajassa 4.5.2020 ja sitä ennen tehdyllä kyselyllä neuvottelukunnan jäsenorganisaatiot ovat tuoneet esille konkreettisia toimia, joilla työvoiman saatavuuteen alueella vaikutetaan. Organisaatiot ovat listanneet ja aikatauluttaneet toimet osaavan työvoiman saannin varmistamiseksi ja koronan aiheuttamista haasteista selviämiseksi. Jatkossa neuvottelukunnan kokouksissa seurataan kaksi kertaa vuodessa toimenpiteiden toteutumista ja työvoiman saatavuuden kehittymistä Keski-Pohjanmaan alueella.

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on neuvottelukunnan työpajassa kerätyt tärkeimmät toimenpiteet kehittämisalueittain. Työvoiman saatavuuden varmistamiseksi jatkossa alueen organisaatiot ovat ilmoittaneet suorittavansa tai ehdottaneet tarpeellisiksi tehtäväksi seuraavia toimia, jotka liittyvät osaamiseen ja työn murrokseen, yhteistyön tiivistämiseen, kansainvälisyyden lisäämiseen ja vetovoiman vahvistamiseen.

<p>TYÖN JA OSAAMISEN MURROKSEEN VASTAAMINEN JA INNOVAATIOT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointi ja ennakointi-prosessin koordinointi; toteuttajina maakuntaliitto, koulutusorganisaatiot, työelämä <ul style="list-style-type: none"> - Työelämän ja koulutuksen kohtaannon ja tarpeiden selvittäminen - Yhteisten kehittämislustojen ja innovaatioiden luominen työvoima- ja osaamistarpeisiin vastaamiseksi ja kohtaannon parantamiseksi • Oppimisympäristöjen kehittäminen työn ja osaamisen murrokseen vastaamiseksi ja jatkuvan oppimisen edistämiseksi <ul style="list-style-type: none"> - Työelämän tarpeisiin vastaavien täydennys-, muunto- ja täsmäkoulutusten suunnittelu ja toteuttaminen - Opiskelu- ja työelämätaitojen sekä perustaitojen kehittäminen perusopetuksesta lähtien • Yritysten osaamisen ja innovaatioprosessien tukeminen tuottavuuden lisäämiseksi • Etätöiden ja paikkariippumattoman työn edistäminen 	<p>YHTEISTYÖN TIIVISTÄMINEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhteisten tavoitteiden määrittely sekä yhteistyön ja luottamuksen lisääminen osaamistarpeiden tunnistamisessa ja osaamisen kehittämisessä <ul style="list-style-type: none"> - Kumppanuussopimusten laatiminen - Työvaihdot organisaatioiden välillä - Opettajien työelämäjaksojen lisääminen • Alueellisten työelämäfoorumien järjestäminen; toteuttajina kouluttajat, työnantajat, yrittäjäjärjestö, kauppakamari, kehitysyritykset • Elinkeinoelämälähtöisen osaamistarvefoorumin käynnistäminen; koordinaattorina yritykset • Keski-Pohjanmaan maakuntaliitto kokoaa yhteistyöryhmän ja koordinoi sen toimintaa <ul style="list-style-type: none"> - Laaditaan toimintasuunnitelma strategian toteuttamiselle - Yhteinen edunvalvonta kansallisesti esim. rahoitusmahdollisuuksien lisäämiseksi
<p>KANSAINVÄLISTYMISEN LISÄÄMINEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eri alojen ja organisaatioiden välisen yhteistyön parantaminen kv-työvoiman rekrytoinnissa; yhteishankkeet • Yritysten kv-työvoiman rekrytointiosaamisen lisääminen • Positiivisen viestinnän lisääminen kv-työvoimasta • Kv-osaajien ja –opiskelijoiden kotouttamisen edistäminen • Edunvalvonta ja vaikuttaminen kv-työvoiman palkkaamiseen liittyvän byrokratian vähentämiseksi • Kansallisten (ministeriö, ELY) verkostojen ja hankkeiden tehokas hyödyntäminen alueella • Parannetaan työpaikkojen valmiuksia käyttää englanninkieltä toiminnassaan ja vastaanottaa kv-työvoimaa 	<p>VETOVOIMAN VAHVISTAMINEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vetovoimatekijöiden analyysin & maakunnan identiteettitutkimuksen toteuttaminen • Alueellisen brändin toteuttaminen positiivisten vahvuuksien ja mahdollisuuksien pohjalta <ul style="list-style-type: none"> - Viestinnän lisääminen työmahdollisuuksista ja vetovoimatekijöistä opiskelijoille ja osaajille; toteuttajina kunnat ja yritykset • Yhteinen kohdennettu markkinointi- ja rekrytointikampanja valituille kohderyhmille; toteuttajana yritykset, kaupungit/kunnat, julkiset organisaatiot <ul style="list-style-type: none"> - Yhteiset työnhakukanavat/-työkalut - Rekrytointitapahtumat - Paluumuuttajien houkuttelu ja puoliso-työpaikkojen tarjonta

Taulukko: Osaamisstrategian tärkeimmät toimenpiteet

3.2 Työn ja osaamisen murrokseen vastaaminen ja innovaatiot

Ennakoinnin osalta Kpedun koordinoimana Centria, TE-toimisto, Yliopistokeskus, kesäyliopisto, Kaustisen evankelinen opisto ja KOSEK suorittavat syksyllä 2020 osaamistarpeiden ennakointiin

liittyen kyselyn sekä avaavat yhteisen alustan yritysten osaamistarpeiden selvittämiseen ja kohderyhmän löytämiseen. Tähän liittyvän prosessin avaaminen on ennakoinnin osalta tärkeää. Tulossa on yhteistyössä toteutettu webinaari yritysten kysymyksille osaamistarpeista.

Niin ikään on toivottu yhteistyötä osaamistarpeiden tunnistamisessa, maakunnassa tehtävien osaamisen- ja koulutustarpeen ennakoinnin toimenpiteiden koonnissa ja yhteensovittamisessa. Ennakoinnin kehittämisessä tulisi oppia aiemmista rakenteista ja ryhmistä, esimerkkinä sote-alan ennakointiryhmä.

Pohjanmaan ELY toteuttaa syksyllä 2020 työpajoja, joissa tehdään yhteistyötä osaamistarpeiden tunnistamisessa, mm. lyhyen aikavälin ja kansainvälisen osaamistarpeen osaamiskartoitus yrityksille.

Syksyllä 2020 Kesäyliopiston kyselyn vastauksissa toivottiin etäjohtamisen osaamisen lisäämistä sekä työyhteisötaitojen kehittämistä sekä työhyvinvoinnin lisäämistä hyvällä johtamisella. Myös Kaustisen seutukunta kysyi yrittäjiltä ja luottamushenkilöiltä, mikä osaaminen on seudun menestymisen kannalta tärkeää. Vastauksissa painottuivat etätyö, kaivannaisala, maa- ja metsätalouden uudistuminen sekä energian tuotanto ja jakelu ja tähän liittyvä murros. Tarkentava jatkokysely tehdään tammikuussa 2021.

Alueen kuntien erilaisia tarpeita vastaavan koulutuksen järjestäminen maakunnallisesti ja alueittain on yksi maakunnan liiton edunvalvontasuunnitelman tavoitteista. On tärkeää vaikuttaa tarpeenmukaisten koulutusten aloittamiseen kunnissa esim. lähihoitaja, metalli-, sekä sähköala. Maakunnasta puuttuu kokonaan matkailualan perustutkintokoulutus, jota on toivottu matkailun noustessa tärkeämmäksi toimialaksi. Myös jatko-, täydennys- ja muuntokoulutuksen tarpeenmukaiseen järjestämiseen kunnista on esitetty toiveita, esimerkiksi insinööreille tarkoitettu kaivosinsinööri-koulutus. Myös koko maakunnan aluetta koskevaa sähköasentajakoulutusta on toivottu, monimuoto- tai aikuiskoulutus soveltuisi monen kunnan tuulivoimapuistojen osaajatarpeisiin. Syksyllä 2020 Keski-Pohjanmaan liitto on tavannut OKM:n johtoa ja valtiosihteri Puumalan. Tapaamisessa keskusteltiin mm. koulutustarveasioista edunvalvonnan näkökulmasta.

Jatkuvan oppimisen mahdollistajana Centria on lisännyt toukokuussa 2020 avointa amk-tarjontaa sekä moduulio opiskelun mahdollisuutta. Alueen oppilaitoksissa on käynnissä jatkuva opiskelijahaku. Yliopistokeskus Chydeniuksessa koulutusta on suunnattu työelämässä kokemusta hankkineille opiskelijoille, osaamisen täydentämiseksi tai uudelle uralle hakeutuvalla. Tulevia uusia koulutuksia ovat varhaiskasvatuksen opettajakoulutus sekä erityisopettajan opinnot luokanopettajille. Yritysten ja koulutuksenjärjestäjien yhteistyön tiivistämiseksi on myös käynnissä hankkeita, jotta osaaminen siirtyy yrityksiin.

Koulutuksen yhteistyön osalta oppilaitokset tekevät toisen asteen yhteistyötä, jossa väyläopintoja eli siirtymistä opintoasteelta toiselle on mahdollistettu. Centria on tiivistänyt yhteistyötä muiden korkeakoulujen kanssa, jotta erikoistutaan niin, etteivät kaikki korkeakoulut tarjoa samoja koulutuksia.

Yritysten osaamisen ja innovaatioprosessien tukemiseksi ja tuottavuuden lisäämiseksi KIP Academy luo KIP:n alueen yritysten ja koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden välille

kumppanuusverkoston. Toiminnan myötä rakentuu osaamisen yhtenäinen KIP-standardi alueen yhteisen strategian mukaisesti. Tarjonta sisältää yhden luukun periaatteella mm. koulutus- ja rekrytointipalveluita, opinnäytetyöpankin, työharjoittelupaikkapankin, validointia (osaamisen todentamista), teollisuuden pätevyyskoulutuksia ja alueperehdytyksiä. Toiminnan suunnittelu on käynnissä tilojen ja toiminnan organisoinnin osalta. Yksi verkkokurssi on jo valmiina.

Syksyllä 2020 käynnistyy KIPin alueella ainutlaatuinen uusi toiminta Suomessa. Perustettu kokkolalainen yritys FCV Finnish Competence Validation Oy tekee mallin yksilön osaamisen todentamisesta eli validoinnista, joka on lähtökohtana yksilökohtaiselle koulutussuunnittelulle. Osaamisen todentamisella mm. monipuolistetaan koulutustarjontaa, lisätään koulutustarjonnan vastaavuutta työelämän tarpeisiin, vahvistetaan kannusteita osallistua tarkoituksenmukaiseen koulutukseen sekä kehitetään räätälöityjä koulutuksia.

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä Kpedu valmistelee vuoden 2020 loppuun mennessä työelämäpalveluiden kokonaisuudistusta, jossa tuloksena on verkkoalusta opintojen aikaista työllistymistä varten.

Koulutusorganisaatiot ovat mahdollistaneet yritysten henkilöstölle ja yksittäisille opiskelijoille tutkintojen osat, eli on mahdollista suorittaa vain osa tutkinnosta. Lisäksi on käynnistetty rekry- ja muuntokoulutuksia sekä hankkeita, joissa fokus on osaamisen ja innovaatioprosessin kehittämisessä. On myös toivottu digitaalisuushankkeissa kehitettyjen sovellusten, IPR-oikeuksien ja osaamisen saattamista yrityksiin.

Summer Workshop on Centrian tiimioppimis- ja projektioppimismalli, jossa on mahdollisuus tutustua työelämään ja luoda verkostoja. Toimeksiannot tulevat työelämältä ja TKI-puolelta. Kampanjassa on mahdollisuus kesätöihin ja työharjoitteluun, toukokuussa 2020 pilottivaiheessa oli mukana 50 opiskelijaa ja malli on käytössä jatkossakin.

Etätöiden kehittäminen ja työntekijöiden liikkuminen muualta työskentelemään Keski-Pohjanmaan organisaatioihin etänä on mainittu yhtenä työvoiman löytämisen keinona. Puolisotyöpaikkojen lisääminen etätöiden avulla voisi myös olla ratkaisu osaajapulaan.

3.3 Yhteistyön tiivistäminen

Osaavan työvoiman saatavuudessa olennaista on tunnistaa elinkeinoelämän, julkisen hallinnon ja laajasti työvoiman pidemmän aikavälin tarpeet riittävän työvoimapotentiaalisen saatavuuden turvaamiseksi. Tämän vuoksi Keski-Pohjanmaalle perustettiin helmikuussa 2020 maakunnan liiton johdolla toimiva Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle-neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tehtävänä on tunnistaa laajasti maakunnan eri toimijoiden osaavan työvoiman tarpeet, jotka syntyvät seuraavien 3 – 5 vuoden aikana. Neuvottelukunnassa on mukana edustajia laajasti maakunnan eri organisaatioista, jotka joko tarvitsevat työvoimaa, taikka voivat osaltaan osaavan työvoiman muodostumiseen.

Maakunnassa toimii myös muita yhteistyöryhmiä, jotka käsittelevät alueen työvoiman saatavuuteen liittyviä haasteita. Tällaisiksi haasteiksi koetaan esimerkiksi puolisotyöpaikkojen

saatavuus, erityisesti Sote-alalla korkeakoulutettujen osalta. Kpedun ja Centrian Minespro-hankkeessa tähtäin on yritysten ja koulutusorganisaatioiden yhteistyön tiivistäminen kemianalan koulutuksen kehittämisessä, jotta koulutus palvelisi jatkossa kaivos- ja akkuklusterin sekä sen liitännäisalojen kasvavaa työvoiman tarvetta.

3.4 Kansainvälisyyden lisääminen

Pohjanmaan ELY-keskus ja Keski-Pohjanmaan liitto tekevät edunvalvontatyötä ulkomaisen työvoiman lupaprosessien helpottamiseksi ja osallistuvat kansalliseen valmisteluun. Työ on jatkuva ja päätökset menevät todennäköisesti hallituskauden loppuun.

Työpaikkojen valmiudet palkata ulkomaista työvoimaa haluttaisiin korkeammalle tasolle. Työelämätoimijoiden laajempi mukaan saaminen ulkomaisen työvoiman käyttöön esim. maatalousalalla koettiin tärkeäksi. Rekrytointien sujuvoittamiseksi Pohjanmaan ELY-keskus toimii pysyvästi yritysten kansainvälisen työvoiman rekrytointiosaamisen lisäämisen parissa; yrityksiä autetaan esimerkiksi lupa-asioissa.

Talent Coastline -ekosysteemin toteuttaminen ja siihen kuuluvat hankkeet sisältävät monenlaista kehittämistä ja lisäävät yhteistyötä kansainvälisen työvoiman rekrytoinnissa. Kahden seuraavan vuoden aikana toteutetaan ulkomaiseen työvoimaan liittyviä ESR-hankkeita. Tärkeänä pidetään puoliso-työpaikkojen lisäämistä myös kansainvälisen osaavan työvoiman osalta.

Ulkomaisen työvoiman kielitaidon osalta Soite on lisännyt suomen ja ruotsin kielen opintoja ja kielen osaamisen vahvistamista. Käytössä on suomenkieliset työharjoittelut ja kielen käyttäminen opinnoissa ja harjoittelussa on huomioitu, Soitella on käytössään kielenopettaja harjoittelujaksoja varten. Myös kielitaidon vahvistaminen vapaa-ajalla mainittiin hyvänä keinona.

Yliopistokeskuksen tutkimustyössä pyritään kansainvälisyyteen. Merkittävää on myös ulkomaisten jatko-opiskelijoiden panos alueen osaamisen nostamisessa.

3.5 Vetovoiman vahvistaminen

Kunnat ja koulutuksenjärjestäjät ovat huomioineet opiskelun vetovoimatekijänä. Nuoria halutaan maakuntaan opiskelemaan lisäämällä oppilaitosten vetovoimaa. Vetelissä tämä toteutetaan lukion käynnistämällä sekä yhteistyöllä Centrian AMK:n kanssa, missä kauppatieteiden opiskelu mahdollistetaan lukiossa ja näin luodaan opintoväylä ammattikorkeakouluun.

Koulutustoimijoiden yhteistyöllä lukioissa, ammattikorkeakoulussa ja yliopistokeskuksella on yhteisiä kursseja esim. sote-alalla. Kokeilu on ollut toiminnassa 90-luvulla ja siitä on saatu onnistuneita tuloksia. Erikoislukiot on huomioitu valtakunnallisestikin, sillä opiskelijoita tulee myös maakunnan ulkopuolelta.

Centria AMK:ssa tulee pohtia, kuinka alueen vetovoiman lisääminen opiskelupaikkakuntana toteutetaan ja miten alueen koulutus saadaan vetovoimaiseksi ja miten alueen ulkopuolelta saadaan opiskelijoita. Opiskelijarekrytointiin olisi luotava konkreettinen malli.

Edellisten toimien lisäksi työvoiman saamisen nopeuttajana ehdotettiin opiskelijoille mahdollisuutta testata eri aloja ja näin löytää oma alansa, jolloin vähennetään valmistumista hidastavaa alanvaihtoa kesken koulutuksen.

Myös liikenneyhteyksien kehittäminen koetaan vetovoimatekijänä, esimerkiksi harjoittelupaikkojen kaikkialla maakunnassa pitäisi olla helposti saavutettavissa opiskelijoille. Keinona ehdotettiin Kyytiin -hankkeen hyödyntämistä ja toimintamallin kehittämistä. Paluumuuttajia tulisi houkutelaa työmahdollisuuksien esittelyillä.

4 Koronan aiheuttamat haasteet työvoiman saatavuuden varmistamisessa

Keväällä 2020 koronavirus aiheutti nopeasti muutoksia osaavan työvoiman saatavuuteen. Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle-neuvottelukunnan jäsenorganisaatiot ovat tuoneet esille myös koronan aiheuttamiin haasteisiin vastaavia toimia. Koronapandemia ei ole poistanut osaavan työvoiman saatavuudessa olevia haasteita.

4.1 Työn ja osaamisen murrokseen vastaaminen ja innovaatiot

Koronavirus vaikuttaa työn muotoihin ja osaamistarpeisiin. Koronaviruksen vaikutusten selvittämiseksi Keski-Pohjanmaan liitto yhteistyökumppaneineen tekee selvitystyötä ja tiedon kokoamista, jonka pohjalta valitaan toimenpiteet oikeanlaisen työvoiman saatavuuden varmistamiseksi koronatilanteessa. Työ on käynnissä ja jatkuu vuoden 2020 ajan.

Suomen metsäkeskus ottaa yhteyttä kaikkiin metsäkoneyrittäjiin ja selvittävät, mikä on tarve työvoiman osalta Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan alueella. Korona on nostanut osaavan työvoiman tarpeen esiin mm. koneyrityksissä lomittajien osalta. Ongelmana on sijaisten löytyminen esim. sairastumistilanteissa. Työ jatkuu vuoden 2020 ajan ja tuloksena syntyy yhteenveto tilanteesta.

Lomautettujen työllistämiseksi TE-toimisto yhdessä alueen toimijoiden kanssa markkinoi kilpailutettavia koulutuksia koko koronakriisin ajan. Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä antaa lomautetuille koulutusta digi- ja osaamistason nostamiseksi, tämä palvelualan Digiboost -koulutus toteutetaan touko-kesäkuussa 2020. Keväällä 2020 Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän ja ELYn Talent Coastline -ekosysteemin yhteistyönä etsittiin maaseudun kausityöpaikkoihin tekijöitä luonnonvara-alan opiskelijoista.

Kpedu on järjestänyt huhtikuussa 2020 yrityksille webinaarikoulutuksen YT-tilanteen hoitamisesta. Koulutus toistetaan tarvittaessa myöhemmin. Alueen koulutuksenjärjestäjät ovat yhteistyössä selvittäneet myös kampusalueen yritysten henkilöstökoulutuksen tarpeita. Uuden osaamisen lisäämiseksi toivotaan koulutuksia esim. verkkokaupan käyttöön ja luomiseen.

Centria on avannut avoimet amk-verkkokoulutukset maksutta koronakriisin aikaiseen käyttöön ja yliopistokeskuksella on maksuton seminaarisarja koronasta selviytymiseen.

Lisäksi on toivottu yhteenvetoa siitä, mitä toimenpiteitä koronakriisin aikana on jo tehty ja miten hyviä käytäntöjä voisi hyödyntää jatkossa, tästä sote-ala ja elinkeinoelämä esimerkkeinä. Yhteenveto olisi tarpeen työpaikkojen toimintojen uudelleensuuntaamisen vuoksi korona-aikaan.

4.2 Yhteistyön tiivistäminen

Koronatilanteessa Centria ja Kosek ovat päättäneet antaa maksutonta neuvontaa yrityksille koronatukien hakemiseen ja hakemuslomakkeiden täyttämiseen. Neuvonta on käynnissä toistaiseksi. Business Finland toteuttaa ELYn yritysneuvontapaketteja alennettuun hintaan.

4.3 Kansainvälisyyden lisääminen

Maiden rajojen sulkeminen koronaviruksen vuoksi on aiheuttanut työvoiman liikkumiselle esteitä. Pohjanmaan ELY-keskus ja Centria ovat käynnistivät ulkomaisten opiskelijoiden rekrytoimisen mm. maatalouden kausityöpaikkoihin. MTK:lla on jatkuvasti käytössään töitäsuomesta.fi -sivusto, jossa voi etsiä ja tarjota työpaikkoja ulkomaiselle työvoimalle.

5 Yhteenveto

Konkreettiset toimet osaavan työvoiman varmistamiseksi ja koronapandemian vaikutusten minimoimiseksi on listattu liitteenä oleviin taulukoihin. Mukana on oma toimenpidetaulukko osaavan työvoiman varmistamistoimille (Liite 1) sekä koronan haasteisiin vastaamiselle (Liite 2).

Toimeenpano-ohjelmaa toteuttavat organisaatiot yksin tai yhteistyönä, jolloin toimenpidetaulukon toteuttajasarakkeessa vastuutaho on alleviivattu. Toimenpiteille on vastuorganisaatioiden lisäksi suunniteltu toteutusaika.

Keski-Pohjanmaan liitto seuraa alueen tilannetta ja kirjaa päivittyvän toimenpideohjelman taulukko-osaan uusia konkreettisia toimia, jotka edistävät työvoiman määrää alueella sekä vastaavat koronan aiheuttamiin haasteisiin.

Kaksi kertaa vuodessa kokoontuva Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle -neuvottelukunta seuraa toimenpideohjelman ja sen konkreettisten toimenpiteiden toteutumista. Neuvottelukunnassa on jäseniä kattavasti niistä alueen organisaatioista, joilla on mahdollisuus vaikuttaa osaavan työvoiman määrään tai ovat alueella työllistäviä tahoja.

Kaikki materiaali löytyy neuvottelukunnan Teams-työtilasta. Toimenpiteistä ja tuloksista raportoidaan vuosittain maakuntahallitukselle.

LIITTEET

LIITE 1

OSAAVAA TYÖVOIMAA KESKI-POHJANMAALLE -TOIMENPIDEOHJELMA

6.11.2020

Osaamisstrategian toimenpiteiden toteutus, kuinka saadaan riittävästi osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle

TAULUKKO 1: OSAAMISSTRATEGIAN NELIKENTÄN TOIMENPITEET	SUORITUSTAPA	TOTEUTTAJAORGANISAATIO (vastuutaho alleviivattu)	TOTEUTUSAIKATAULU
TYÖN MURROS JA OSAAMINEN			
Ennakointi	Osaamistarpeiden ennakointi: Kysely, innovointi ja yhteinen alusta osaamistarpeelle. Tulossa webinaari yritysten kysymyksille osaaamistarpeista. Verkosto on olemassa, Kpedu koollekutsujana. Kohderyhmän löytäminen kehitettävälle sivustolle, ensisijaisesti työelämässä olevia henkilöitä. Varmistettava, onko TE-toimistolla ratkaisua?	<u>Kpedu</u> , Centria, TE, Yliopistokeskus, kesäyliopisto, Kaustisen evankelinen opisto, ELY ja KOSEK	31.12.2020
	Yhteistyö osaamistarpeiden tunnistamisessa: Maakunnassa tehtävien pitkän aikavälin osaamisen- ja koulutustarpeen ennakkoinnin toimenpiteiden koonti ja koordinointi, jotta ei synny päällekkäistä tekemistä ja tarjolla on ajantasaista tietoa siitä missä mennään. Team Finland -verkostoa hyödynnettävä.	<u>Keski-Pohjanmaan liitto</u> ja TE-toimisto	Jatkuvaa
	Yhteistyö osaamistarpeiden tunnistamisessa: Lyhyen aikavälin ja kansainvälisen osaamistarpeen osaamiskartoitus yrityksille sekä työpajoja.	<u>Pohjanmaan ELY</u> , MDI, Kosek	31.12.2020
	Ennakkoinnin kehittäminen: Oppia aiemmista rakenteista ja ryhmistä, sote-alan ennakointiryhmä ym.	<u>Keski-Pohjanmaan liitto</u> ja yhteistyökumppanit	31.12.2020
	KASE Kasvuohjelma -hankkeessa kysellään yrittäjiltä ja asukkailta, millaista osaamista pidetään tärkeänä seudun tulevan menestymisen kannalta.	Kaustisen seutukunta	9.10.2020 kysely tehty 31.1.2021 tarkentava kysely
	Koulutustarvekysely jäsenkunnille	<u>Kesäyliopisto</u>	30.9.2020 kysely tehty
	Jatkuvan oppimisen mahdollistaminen	Avoimen amk-tarjonnan lisääminen. Moduulioiskelun mahdollisuus.	Centria
	Jatkuva haku oppilaitoksessa käynnissä.	<u>Kpedu</u> , Centria, Kaustisen evankelinen opisto, Kesäyliopisto	Jatkuvaa
	Matkailualan perustutkintokoulutuksen saaminen Keski-Pohjanmaalle.	<u>Kpedu</u>	30.6.2021
	Alueellinen sähköasentajakoulutus koko maakuntaan tuulivoimapuiston tarpeisiin. (aikuis-koulutus/monimuotokoulutus)	<u>Kpedu</u> , Lestijärvi, Reisjärvi, Kinnula, Toholampi, Halsua	
	Varhaiskasvatuksen opettajakoulutus Kokkolassa	Yliopistokeskus Chydenius	Aloitus syksyllä 2021
	Erityisopettajan opinnot luokanopettajille	Yliopistokeskus Chydenius	Aloitus keväällä 2021

	MECCO-hanke. Luodaan yliopisto-yritysyhteistyön toimintamalli. Opiskelijoiden ja yliopistotoimijoiden osaamis- ja kokemuspääoma saadaan elinkeinoelämän käyttöön.	Yliopistokeskus Chydenius	31.5.2023
	OK työmarkkinoilla -hanke. Parannetaan työllistävyyttä ja osaavan työvoiman saataavuutta: kehitetään koulutusprosessi, joka alkaa osaamiskartoituksella ja tähtää työllistymiseen. Jatkossa työnhakijat, työpaikat, koulutuksen tarjoajat ja työnvälitys luovat keskenään osaavan kontaktiverkoston, oikeat kanavat ja oikeat keinot osaamisen ja työn kohtaamiseksi.	Vaasan yliopisto, Kokkolan ja Seinäjoen/Ilmajoen kuntakokeilut, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Seinäjoen yliopistokeskus	30.10.2022
Yritysten osaamisen ja innovaatioprosessien tukeminen ja tuottavuuden lisääminen	Erityisesti digitaalisuushankkeissa kehitettyjen sovellusten, IPR:ien ja osaamisen saattaminen yrityksiin.	Kosek, Keski-Pohjanmaan liitto, koulutusorganisaatiot, Kase	Jatkuva prosessi
	Käynnistetty rekry- ja muuntokoulutuksia	Centria, ym.	Käynnissä
	KIP Academy luo KIP:n alueen yritysten ja koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden välille kumppanuusverkoston ja tarjoaa mm. koulutus- ja rekrytointipalveluita, opinnäytetyöpankin, työharjoittelupaikkapankin, validointia (osaamisen todentamista), teollisuuden pätevyyskoulutuksia ja alueperehdytyksiä.	KIP Service	Suunnittelu käynnissä, yksi verkkokurssi valmiina
	KIPin alueella uusi valtakunnallinen palvelu. Tehdään malli yksilön osaamisen todentamisesta, joka tukee validointia osaamisen todentamiseksi ja joka on lähtökohtana yksilökohtaiselle koulutussuunnittelulle. Osaamisen todentamisella mm. monipuolistetaan koulutustarjontaa, lisätään koulutustarjonnan vastaavuutta työelämän tarpeisiin, vahvistetaan kannusteita osallistua tarkoituksenmukaiseen koulutukseen sekä kehitetään räätälöityjä koulutuksia.	FCV – Finnish Competence Validation Oy	Käynnistyy 31.12.2020 mennessä
	KpeduJobi-verkkoalusta opintojen aikaista työllistymistä varten (KpeduRekry-hanke). Opiskelijat kirjaavat osaamisensa alustalle, sieltä työnantajat voivat hakea sopivaa työvoimaa.	Kpedu	31.12.2020 opiskelijoiden osaamiskirjaukset alustalla. Syksyllä 2020 perehdytys työnantajille.
	Yritysten henkilöstölle ja yksittäisille opiskelijoille tutkintojen osat: on mahdollista suorittaa vain osa tutkinnosta.	Kpedu, KEK	Käynnissä
Oppimisympäristöjen kehittäminen	Opinnollistaminen ja osaamisen tunnistaminen juurrutetaan osaksi palveluita eli tekeminen vastaa ammatillisen koulutuksen ammattitaitovaatimuksia. Kuntouttavalle työtoiminnalle saadaan uusi sisältö.	Kokkotyö-säätiö	31.12.2021
	Summer workshop on tiimioppimis- ja projektioppimismalli, jossa mahdollisuus tutustua työelämään ja luoda verkostoja. Toimeksiannot työelämältä ja tki-puolelta. Mahdollisuus kesätöihin ja harjoitteluun.	Centria	Jatkuu keväällä 2021
Yhteistyö koulutuksessa	Tiivistetty yhteistyötä muiden korkeakoulujen kanssa: Kuinka erikoistutaan, etteivät kaikki korkeakoulut tarjoa samoja koulutuksia.	Centria	Jatkuva
	Toisen asten yhteistyö: Väyläopintoja mahdollistettu	Kpedu, Centria, Kaustisen evankelinen opisto, Kesäyliopisto	Käynnissä

YHTEISTYÖN TIIVISTÄMINEN			
Maakunnallinen foorumi	Maakunnallinen Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle -neuvottelukunta.	Keski-Pohjanmaan liitto	perustettu 5.3.2020 Tapaamiset 2-3 krt/vuosi
Yhteistyön tiivistäminen	Minespro-hanke; yritysten sekä kehittämis- ja koulutusorganisaatioiden yhteistyön tiivistäminen prosessi- ja kemianteekniikan koulutuksen kehittämiseksi. Tavoite on saada koulutus vastaamaan myös kaivos- ja akkuklusterin sekä sen liitännäisten alojen kasvavia tulevaisuuden tarpeita. Alan tunnettuuden lisääminen työvoiman saatavuuden varmistamiseksi.	Kpedu, Centria	1.9.2020- 31.8.2023
KANSAINVÄLISYYS			
Kielitaito	Suomen ja ruotsin kielen opintojen lisääminen ja kielen osaamisen vahvistaminen: Suomenkieliset harjoittelut ja kielen käyttäminen opinnoissa. Harjoittelussa kieltenopettaja käytössä.	Soite	Käynnissä
Työpaikkojen valmiudet ulkomaisen työvoiman palkkaamiseen	Alkutuotannon ja elintarviketeollisuuden työllisyyden verkosto. Verkosto laajennetaan myös Keski-Pohjanmaalle.	Talent Coastline ekosysteemi, EURES-verkosto, maaseudun toimijat ym.	Käynnissä
Rekrytointi	Yhteistyö kansainvälisen työvoiman rekrytoinnissa. Myös puoliso työpaikat.	Pohjanmaan ELY, alueen toimijat	Jatkuvaa
	Talent coastline employment –hanke; ulkomaisen työvoiman alueella eläminen, työskentely ja apu kotoutumiseen. Kokkolan kaupungin osuus on mahanmuuton palveluverkoston reititys asiakastarpeen mukaiseksi kokonaisuudeksi.	Vaasan kaupunki, Kokkolan kaupunki, Vaasan yliopisto, Vamia, Yrkesakademien	Hanke päättyy 30.4.2022
	Yritysten kv-työvoiman rekrytointiosaamisen lisääminen: Autetaan lupa-asioissa yrityksiä.	Pohjanmaan ELY/TE-toimisto	Jatkuvaa
Edunvalvonta ja vaikuttaminen kv-työvoiman palkkaamiseen liittyvän byrokratian vähentämiseksi	Ulkomaisen työvoiman lupaprosessien helpottaminen - osallistutaan kansalliseen valmisteluun	Pohjanmaan ELY ja Keski-Pohjanmaan liitto	Elokuu 2020 kannanotto ministereille
Tutkimusosaaminen kv-verkostoissa	Tutkimustyössä pyritään kansainvälisyyteen. Merkittävää on myös kv-jatko-opiskelijoiden panos alueen osaamisen nostamisessa.	Yliopistokeskus Chydenius	Jatkuvaa
VETOVOIMA			
Opiskelu vetovoimatekijänä	Nuoret opiskelemaan maakuntaan. Lukion käynnistäminen Vetelissä, yhteistyö Centrian kanssa kauppatieteiden opiskelun osalta, kurssien suorittamismahdollisuus, opintoväylä ammattikorkeakouluun.	Vetelin kunta, Centria AMK	Käynnissä ja jatkuvaa
	HENKI-hanke. Maakunnan vetovoimatekijöiden analyysin ja maakunnan identiteettitutkimuksen toteuttaminen. Kyselytutkimus 01.08.2021–31.12.2023	Yliopistokeskus Chydenius	RFF-rahoitushakemus keväällä 2021
	Lukioihin kursseja amkista ja yliopistokeskuksesta esim. sote-alalla. Erikoislukioiden huomiointi, sillä opiskelijoita tulee yleensä myös maakunnan ulkopuolelta.	koulutustoimijat, lukiot, amk, yliopistokeskus	jatkuvaa
	Alueen vetovoiman lisääminen opiskelupaikkakuntana. Konkreettinen malli opiskelijarekrytointiin alueen ulkopuolelta.	Centria	31.7.2021

OSAAVAA TYÖVOIMAA KESKI-POHJANMAALLE -TOIMENPIDEOHJELMA

6.11.2020

Koronapandemian haasteiden aiheuttamat toimenpidetarpeet

TAULUKKO 2: KORONAN AIHEUTTAMAT TOIMENPITEET	SUORITUSTAPA	TOTEUTTAJAORGANISAATIO	TOTEUTUSAIKATAULU
TYÖN MURROS JA OSAAMINEN			
Koronan vaikutusten selvittäminen	Keski-Pohjanmaan liiton selvitystyö ja tiedon kokoaminen toimenpiteiden pohjaksi.	Keski-Pohjanmaan liitto ja yhteistyökumppanit	31.12.2020 Koronatyöryhmän koordinointi käynnissä syksyllä 2020.
	Korona-Exit-KP -hanke luo selviytymispolun pois koronakriisistä.	Keski-Pohjanmaan liitto, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius	31.12.2020
Työvoiman tarve	Korona on nostanut osaavan työvoiman tarpeen esiin mm. koneyrityksissä. Mistä sijaiset sairastumisissa? Ratkaisuna tavataan kaikki metsäkoneyrittäjät ja selvitetään mikä on tarve työvoiman osalta (Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan alueella).	Suomen metsäkeskus	Yhteenveto 31.12.2020
Lomautettujen työllistäminen	Kilpailutettavien koulutusten markkinointi	Pohjanmaan TE-toimisto yhdessä alueen toimijoiden kanssa	Kriisin aikana.
	Palvelualan digiboost: Lomautetuille koulutus digi- ja osaamistason nostajaksi.	Kpedu	touko-kesäkuu 2020
Uuden osaamisen lisääminen	Koulutuksia esim. verkkokaupan käyttöön ja tekemiseen (täsmäkoulutukset ja rekrykoulutukset).	Pohjanmaan TE-toimisto ja koulutusorganisaatiot	Käynnissä, erityisesti nyt lomautusten aikana.
	Avoimet amk-verkkokoulutukset ilmaisia Maksuton seminaarisarja ”Työkaluja koronasta selviytymiseen”	Centria Yliopistokeskus Chydenius	käynnissä 17.6.-31.12.2020
Maaseudun kausityöt	Luonnonvara-alan kesätyöpaikat opiskeiljoille	Kpedu, Talent Coastline	15.6.2020
Yrityksille YT-koulutus	Yrityksille webinaari YT-tilanteen hoitamiseen.	Kpedu	30.4.2020
YHTEISTYÖN TIIVISTÄMINEN			
Korona-tukihakemusten neuvonta	Annetaan maksutta neuvontaa yrityksille koronatukien hakemusten täyttämiseen.	Centria, Kosek	Käynnissä
	ELYn yritysneuvontapaketit alennuksessa	Business Finland	23.9.2020
KANSAINVÄLISYYS			
Kausityövoiman saaminen	Mm. ulkomaalaisten opiskelijoiden kesätyöpaikkojen hankkiminen.	Pohjanmaan ELY, Centrian ym.	Käynnissä
	Yhdistetään työpaikka ja työnhakija keräämällä tietoja töitäsuomesta.fi -sivustolle. Tätä olemassaolevaa työkalua voitaisiin hyödyntää tehokkammin.	MTK ylläpitää ja kehittää töitäsuomesta.fi-portaalia. Tiedottamisessa apua muilta.	Jatkuva

Keski-Pohjanmaan osaamisstrategia 2020-2025

Yhteistyön maakunta • Samarbetets landskap • Cooperative region

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Osaamista ja osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle

Keski-Pohjanmaan osaamisstrategian laadinta aloitettiin 21.2.2019 Keski-Pohjanmaan liiton koolle kutsuman osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle -keskustelun lopputuloksena. Osaamisen, työvoiman ja työllisyyden teemojen ympärille koolle kutsutut sidosryhmät totesivat, että osaavan työvoiman puutteesta on tulossa merkittävä maakunnan kasvua hidastava tekijä, johon on yhteisesti vaikutettava.

Osaamisstrategian lähtökohtana on turvata keskipohjalaiselle elinkeinoelämälle ja muille organisaatioille osaavaa työvoimaa nyt ja tulevaisuudessa sekä vahvistaa ja konkretisoida Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa asetettuja osaamisen kehittämiseen liittyviä tavoitteita ja teemoja. Keski-Pohjanmaan osaamisstrategia on osa Keski-Pohjanmaan maakuntasuunnitelmaa ja maakuntaohjelmaa, jonka kehittämisteemat pitävät sisällään useita osaamiseen, työvoimaan, työllisyyteen, maakunnan vetovoimaisuuteen ja elinvoimaisuuteen sekä elinkeinojen kehittämiseen ja kilpailukykyyn liittyviä tavoitteita.

Kuva. Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelman kehittämisteemat ja läpileikkaavat painopisteet (Keski-Pohjanmaan maakuntasuunnitelma 2040 ja maakuntaohjelma 2018-2021).

Osaamisstrategian valmistelu ja yhteistyö:

- Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle –keskustelu 21.2.2019
- SWOT –kysely 4/2019
- SWOT ja tavoitteet –työpaja 7.5.2019
- Tavoitteista kohti toimenpiteitä, Keski-Pohjanmaan aluekehittämisspäivä 6.6.2019
- Toimenpiteet – työpaja 6.11.2019
- Maakuntahallitus 16.12.2019

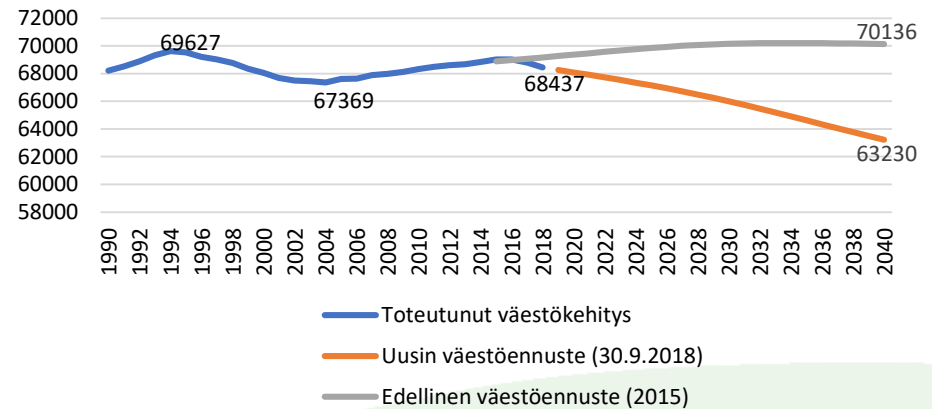
Maakunnan kehitys ja ilmiöt

Työn murros ja työelämän muutos vie yhteiskuntaa kohti uudenlaista työn maailmaa. Murros muuttaa työn organisointia, toimintatapoja ja työtehtäviä. Murrosta vauhdittavat digitalisaatio, automatisaatio ja tekoäly. Työn murroksen vaikutukset heijastuvat tarvittavaan osaamiseen. Jatkossa yhä tärkeämpää on kyky hyödyntää teknologiaa ja kehittää osaamista joustavasti. Työvoiman vähentyminen ja resurssien rajallisuus kannustavat tehostamaan työtä ja työtapoja. Työn ja teknologian murros ei kuitenkaan poista käsillä tehtävää työtä, vaikka työntekijöiden määrä vähenee ja työtehtävät muuttuvat.

Ikääntyvä väestörakenne heikentää alueiden taloudellista huoltosuhdetta. Tällä on vaikutusta tuottavuusnäkömiin ja talouskasvuun. Iäkkäiden määrän lisääntyminen, työikäisten määrän vähentyminen ja syntyvyyden ylläpitäminen haastavat Keski-Pohjanmaankin tulevaisuutta. Väestöennusteen negatiiviseen väestönkehitykseen vastaaminen edellyttää joko viime vuosina laskeneen syntyvyyden nousua, positiivisen muuttoliikkeen vahvistumista tai työperäisen maahanmuuton lisäämistä.

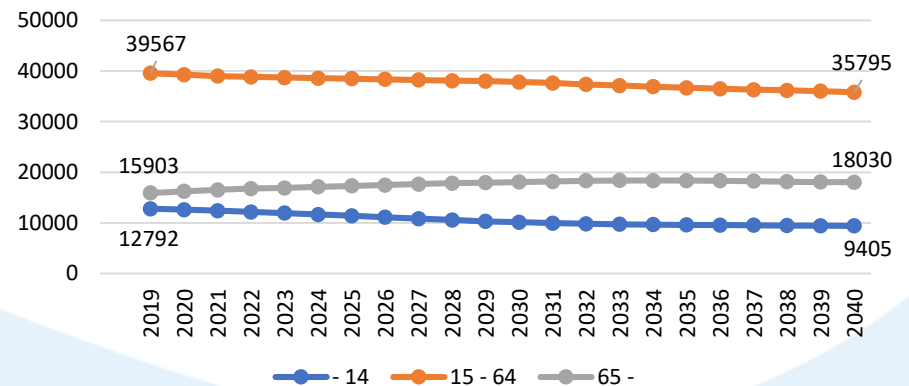
Keski-Pohjanmaan toteutunut väestökehitys ja väestöennuste vuoteen 2040

Lähde: Tilastokeskus

Väestöennusteen mukainen väestörakenteen kehitys

Lähde: Tilastokeskus

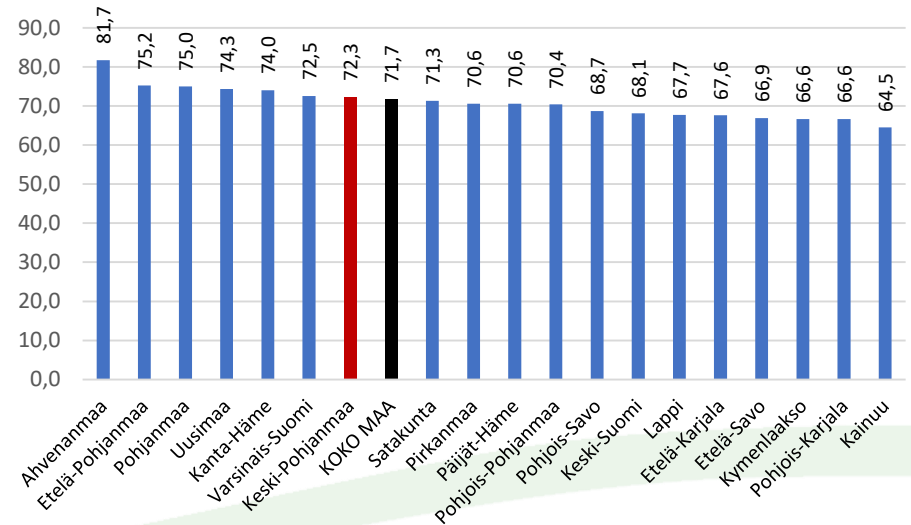
Maakunnan kehitys ja ilmiöt

Väestörakenteen muuttuessa korkean työllisyyden ylläpitäminen on olennaista kilpailukyvyn ja tuottavuuden turvaamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriön työmarkkinaennusteen (11/2019) mukaan työllisyysasteen kasvu ja työttömyysasteen lasku hidastuvat jo vuonna 2020. Kohtaantongelmat, rakennetyöttömyys ja työvoiman tarjonnan rajallisuus alkavat rajoittaa työllisyyden kasvua ja työllisyyskasvu rakentuu pelkästään palvelusektorin varaan.

Myös Keski-Pohjanmaalla työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannossa on haasteita. Työvoimapula koskettaa laajasti eri toimialoja ja eri koulutustaustaisia ammattilaisia. Osaavan työvoiman saatavuus on ilmiönä monitahoinen ja siihen vaikuttavat laajasti niin osaamisen jatkuvaan kehittämiseen, työn murrokseen, alueiden elinvoimaisuuteen kuin yhteiskunnan rakenteelliseen muutokseen liittyvät kehitystrendit. Siksi haasteeseen vastaamiseksi tarvitaan monipuolisia eri yhteiskunnan sektoreita läpileikkaavia toimenpiteitä ja laajaa yhteistyötä.

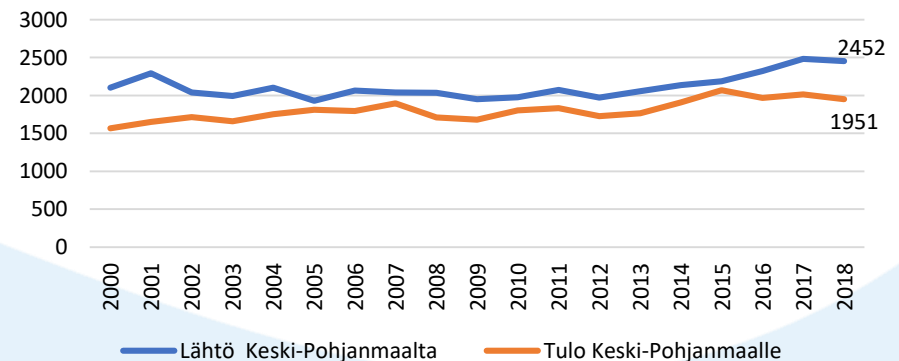
Työllisyysaste maakunnittain 2018, %

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Maakuntien välinen tulo- ja lähtömuutto

2000-2018, Lähde: Tilastokeskus

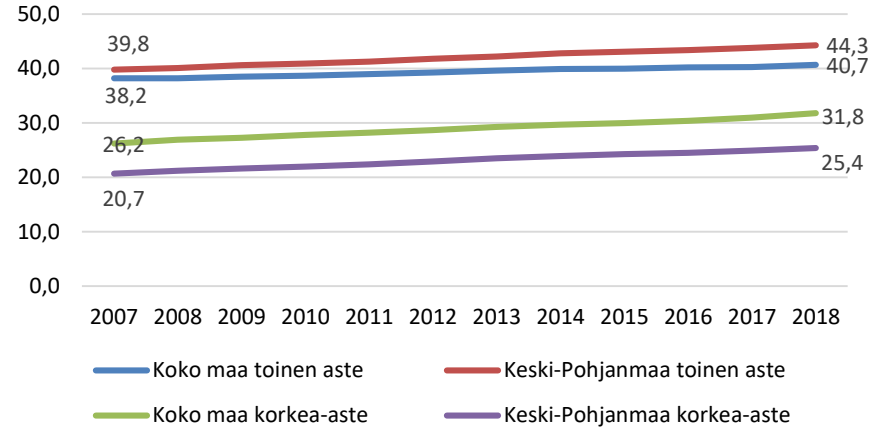

Maakunnan kehitys ja ilmiöt

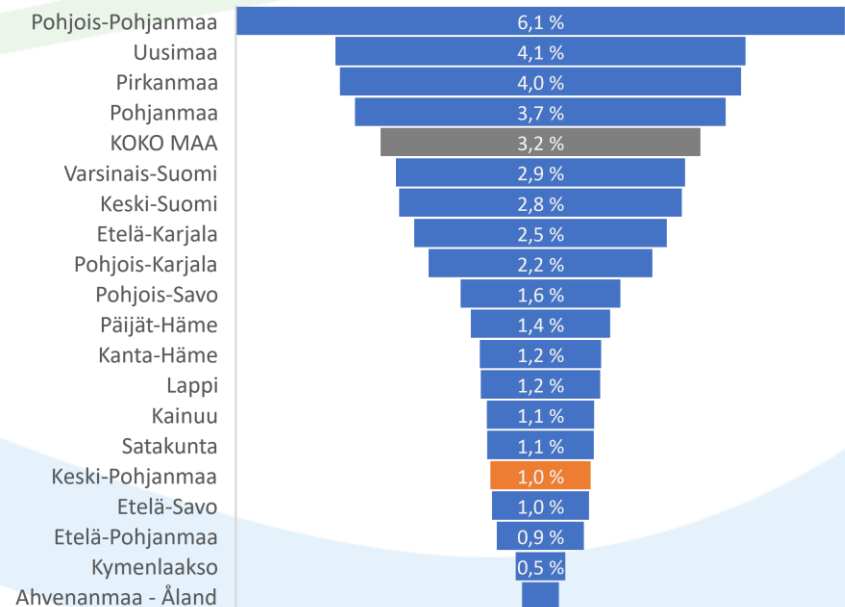
Vetovoimaisuus ja houkuttelevuus ovat keskeisiä alueen kilpailuetua vahvistavia tekijöitä. Keski-Pohjanmaan veto- ja pitovoiman tukipilarina toimivat vahva infrastruktuuri ja kehittynyt toimintaympäristö. Joustava koulutusjärjestelmä tarjoaa koulutusta perusasteelta toiselle asteelle ja ammattikorkeakoulusta yliopistokoulutukseen ja tutkijakoulutukseen saakka. Jatkuvaa oppimista tukee alueen vahva aikuiskoulutusosaaminen. TKI-toiminta kehittyy kampusalueen tutkimus- ja innovaatiokeskittymän ja yritysten yhteistyönä. Veto- ja pitovoimaa vahvistavat arjen sujuvuus ja laadukas vapaa-aika.

Tutkimus- ja kehittämispanostukset parantavat alueen valmiuksia vastata työmarkkinoiden ja osaamisen murrokseen sekä edistävät uusien innovaatioiden käyttöönottoa ja tuottavuutta. Tärkeää onkin edelleen kasvattaa maakunnan TKI-rahoituksen määrää ja vahvistaa TKI-toimintaa. Alueellista kilpailukykyä edistää myös koulutus ja sen vetovoimaisuus. Maakunnan koulutustasoa on edelleen nostettava ja koulutustarjonta pidettävä monipuolisena ja osaamistarpeisiin vastaavana.

Tutkinnon suorittaneiden osuus, % 15 vuotta täyttäneestä väestöstä, Lähde: tilastokeskus

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot maakunnittain 2017, % alueen BKT:stä Lähde: Tilastokeskus

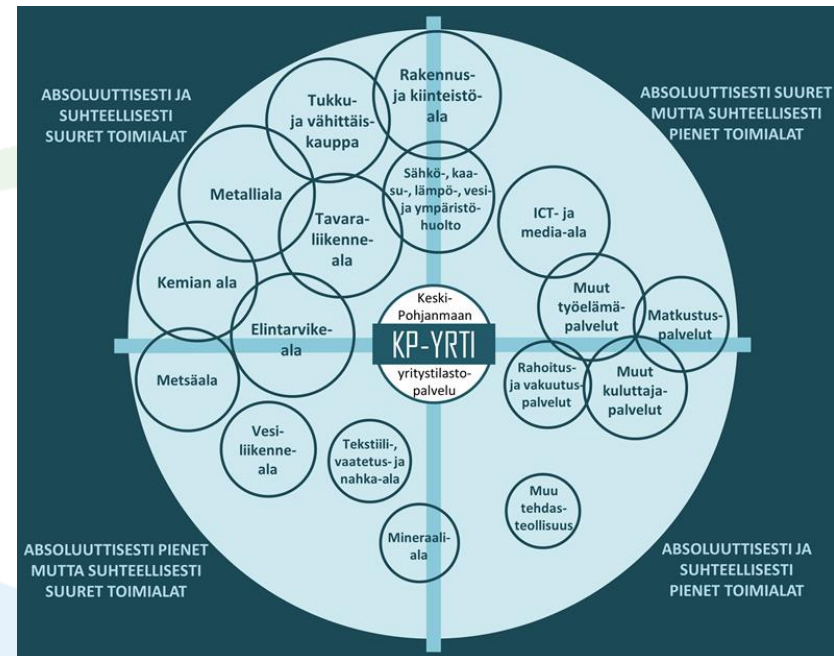
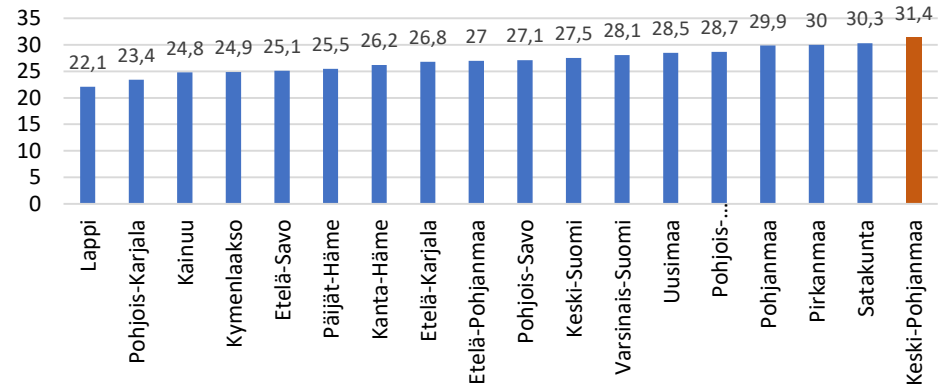
Maakunnan kehitys ja ilmiöt

Maakunta erottautuu yhteisöllisyydellään ja elämänlaadullaan. Maakunnan väestöstä miltei kolmannes osallistuu aktiivisesti järjestötoimintaan ja yli puolet maakunnassa asuvista tuntee elämänlaatunsa hyväksi. Lisäksi monipuoliset liikuntaan, kulttuuriin ja luontoon liittyvät harrastusmahdollisuudet sekä toimivat palvelut lisäävät hyvinvointia ja arjen sujuvuutta.

Maakunnan työpaikkarakenteessa korostuu muuta maata vahvemmin alkutuotanto ja teollinen toiminta. Terveys- ja sosiaalipalvelut ovat nousseet viimeisen vuosikymmenen aikana maakunnan suurimmaksi toimialaksi; lähes joka viides alueen työpaikoista on terveys- ja sosiaalipalveluiden toimialalla. Myös tukku- ja vähittäiskauppa, kuljetus, rakentaminen ja koulutus työllistävät maakunnassa. Yksityisen sektorin työpaikat ja yrittäjät muodostavat 66% kaikista maakunnan työpaikoista, mutta viime vuosina yksityisen sektorin työpaikkojen määrä on vähentynyt.

Aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuvien osuus

2018; Lähde: Sotkanet.fi

Kuva. Keski-Pohjanmaan erikoistuminen toimialoittain vuonna 2016 (Lähde: Olli Rosenqvist, Keski-Pohjanmaan yritystilastopalvelu KP-YRTI, Tilastokeskus).

Keski-Pohjanmaan osaamisstrategian visio

Keski-Pohjanmaa on vetovoimainen uudistumiskykyisen elinkeinoelämän sekä korkean osaamisen ja työllisyyden maakunta.

SWOT – Osaaminen ja työvoiman saatavuus

VAHVUUDET – vahvistetaan edelleen

- Hyvä oppilaitosverkosto, monipuolinen koulutustarjonta ja kattava koulutusjärjestelmä
- Vapaa sivistystyö: hyvinvointi, taide, kulttuuri
- Täydennyskoulutus ja jatkuva oppiminen
- Koulutuksen ja työelämän yhteistyö
- Pienuus ja paikallisuus, joustavuus ja ketteryys luovat veto- ja pitovoimaa
- Toimivat verkostot
- Turvallinen ja rauhallinen asuinympäristö
- Kattavat tietoliikenneyhteydet
- Kansainvälistymiselle pitkät perinteet koulutuksessa ja elinkeinoelämässä
- Yrittäjyyshenkisyys

HEIKKOUEDET – pyritään poistamaan

- Työpaikat ja yritysten osaaminen piilossa
- Maakunnan heikko vetovoima ja brändi
- Puutteet saavutettavuudessa
- Korkeakoulutustarjonnan kapeus ja tietämättömyys tarjonnasta
- Kokkola-keskeisyys
- Puolisotyöpaikkojen puute muuttajille
- Puutteet jatkuvan oppimisen toteuttamisessa
- Yhteisen edunvalvonnan puute kansallisesti ja kansainvälisesti
- TKI-toiminnan hyödyntäminen osaamisen kehittämisessä
- Yhteisen tekemisen puute
- Muiden organisaatioiden osaamisen tuntemus

MAHDOLLISUUDET – hyödynnetään tehokkaasti

- Tiiviimpi yhteistyö kouluttajien ja työnantajien välillä
- Maahanmuuttajat, työperäinen maahanmuutto
- Ulkomaisten opiskelijoiden työllistyminen alueelle
- Osaamisen ja työvoimatarpeiden parempi kohtaanto ja siihen liittyvät innovaatiot
- Koulutusorganisaatioiden verkostoituminen ja yhteistyö alueellisesti ja valtakunnallisesti
- Työn murros, etätyö ja digitalisaatio
- Yhteistyö koulutuksen, työvoiman hankinnan ja aluemarkkinoinnin suhteen
- Merkittävä alueellinen teollisuuden ja infrastruktuurin solmukohta, menestyvä suurteollisuusalue

UHAT – pyritään torjumaan/sopeutumaan

- Vetovoimatekijöiden ja markkinoinnin puute
- Koulutetut eivät jää alueelle
- Huonokuntoinen tieverkko, infrastruktuurin ja saavutettavuuden rapautuminen
- Ei pysytä uusien innovaatioiden ja kehityksen mukana
- Negatiivinen väestörakenteen kehitys ja pienenevät nuoret ikäluokat
- Ulkomaalaisten heikko työllistyminen
- Työpaikkojen houkuttelevuus
- Nuorison perusosaamisen ja –taitojen heikkeneminen

Osaamisstrategian tavoitteet

TYÖN JA OSAAMISEN MURROKSEEN VASTAAMINEN JA INNOVAATIOT

- Alueellisten, kansallisten ja kv-verkostojen hyödyntäminen osaamisen kehittämisessä ja koulutuksen järjestämisessä
- Täydennyskoulutuksen ja jatkuvan oppimisen kehittäminen
- T&K-toiminnan resurssien kohdentaminen innovaatioihin ja kansainväliseen verkostoitumiseen
- Digitalisaation hyödyntäminen
- Osaamispotentiaalin tehokas hyödyntäminen

KANSAINVÄLISTYMISEN LISÄÄMINEN

- Työperäisen maahanmuuton lisääminen
- Maahanmuuttajien työelämään sijoittumisen edistäminen
- Kansainvälisten opiskelijoiden kotouttaminen ja työllistäminen alueelle
- Yritysten kansainvälisten verkostojen vahvistaminen ja kv-osaamisen lisääminen

YHTEISTYÖN TIIVISTÄMINEN

- Maakunnan toimijoiden ja koulutusorganisaatioiden välisen strategisen yhteistyön kehittäminen
- Kouluttajien ja työnantajien välisten yhteistyömuotojen kehittäminen
- Työnantajien keskinäisen verkostoituminen lisääminen
- Osaamisstrategian toteuttamisen vastuuttaminen organisaatioiden ja henkilöiden toimenkuviin

VETOVOIMAN VAHVISTAMINEN

- Alueen vahvuuksiin ja vetovoimatekijöihin perustuvan markkinoinnin tehostaminen ja brändin rakentaminen
- Vetovoimaisuuden lisääminen opiskelu-, asumis- ja työskentelypaikkakuntana
- Työpaikkojen houkuttelevuuden edistäminen

Osaamisstrategian toimenpiteet

TYÖN JA OSAAMISEN MURROKSEEN VASTAAMINEN JA INNOVAATIOT

- Koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointi ja ennakointi-prosessin koordinointi; toteuttajina maakuntaliitto, koulutusorganisaatiot, työelämä
 - Työelämän ja koulutuksen kohtaannon ja tarpeiden selvittäminen
 - Yhteisten kehittämisalustojen ja innovaatioiden luominen työvoima- ja osaamistarpeisiin vastaamiseksi ja kohtaannon parantamiseksi
- Oppimisympäristöjen kehittäminen työn ja osaamisen murrokseen vastaamiseksi ja jatkuvan oppimisen edistämiseksi
 - Työelämän tarpeisiin vastaavien täydennys-, muunto- ja täsmäkoulutusten suunnittelu ja toteuttaminen
 - Opiskelu- ja työelämätaitojen sekä perustaitojen kehittäminen perusopetuksesta lähtien
- Yritysten osaamisen ja innovaatioprosessien tukeminen tuottavuuden lisäämiseksi
- Etätöiden ja paikkariippumattoman työn edistäminen

KANSAINVÄLISTYMISEN LISÄÄMINEN

- Eri alojen ja organisaatioiden välisen yhteistyön parantaminen kv-työvoiman rekrytoinnissa; yhteishankkeet
- Yritysten kv-työvoiman rekrytointiosaamisen lisääminen
- Positiivisen viestinnän lisääminen kv-työvoimasta
- Kv-osaajien ja –opiskelijoiden kotouttamisen edistäminen
- Edunvalvonta ja vaikuttaminen kv-työvoiman palkkaamiseen liittyvän byrokratian vähentämiseksi
- Kansallisten (ministeriö, ELY) verkostojen ja hankkeiden tehokas hyödyntäminen alueella
- Parannetaan työpaikkojen valmiuksia käyttää englanninkieltä toiminnassaan ja vastaanottaa kv-työvoimaa

YHTEISTYÖN TIIVISTÄMINEN

- Yhteisten tavoitteiden määrittely sekä yhteistyön ja luottamuksen lisääminen osaamistarpeiden tunnistamisessa ja osaamisen kehittämisessä
 - Kumppanuussopimusten laatiminen
 - Työvaihdot organisaatioiden välillä
 - Opettajien työelämäjaksojen lisääminen
- Alueellisten työelämäfoorumien järjestäminen; toteuttajina kouluttajat, työnantajat, yrittäjäjärjestö, kauppakamari, kehitysyhtiöt
- Elinkeinoelämälähtöisen osaamistarvefoorumin käynnistäminen; koordinaattorina yritykset
- Keski-Pohjanmaan maakuntaliitto kokoaa yhteistyöryhmän ja koordinoi sen toimintaa
 - Laaditaan toimintasuunnitelma strategian toteuttamiselle
 - Yhteinen edunvalvonta kansallisesti esim. rahoitusmahdollisuuksien lisäämiseksi

VETOVOIMAN VAHVISTAMINEN

- Vetovoimatekijöiden analyysin & maakunnan identiteettitutkimuksen toteuttaminen
- Alueellisen brändin toteuttaminen positiivisten vahvuuksien ja mahdollisuuksien pohjalta
 - Viestinnän lisääminen työmahdollisuuksista ja vetovoimatekijöistä opiskelijoille ja osaajille; toteuttajina kunnat ja yritykset
- Yhteinen kohdennettu markkinointi- ja rekrytointikampanja valituille kohderyhmille; toteuttajana yritykset, kaupungit/kunnat, julkiset organisaatiot
 - Yhteiset työnhakukanavat/-työkalut
 - Rekrytointitapahtumat
 - Paluumuuttajien houkuttelu ja puoliso työpaikkojen tarjonta

Strategian toteutus ja seuranta

- Keski-Pohjanmaan liitto perustaa alueen keskeisistä toimijoista koostuvan yhteistyöryhmän ja koordinoi sen toimintaa.
- Yhteistyöryhmän tehtävänä on laatia toimintasuunnitelma strategian toteuttamiseksi sekä seurata sen toteutumista.
- Ennakointiprosessia ja maakuntaohjelman toimeenpanoprosessia hyödynnetään strategian seurannassa ja toimenpiteiden valinnassa ja priorisoinnissa.
- Strategian toimenpiteiden ja toimintasuunnitelman toteuttamisessa hyödynnetään tehokkaasti saatavilla olevaa rakennerahastojen, ministeriöiden ja kansallista rahoitusta sekä kansallisia verkostoja ja hankkeita.

Yhteistyön maakunta • Samarbetets landskap • Cooperative region

YHTEENVETO METSÄTILOJEN MYYNNISTÄ

Tilan nimi	Kiinteistötunnus	Koko, ha	Korkein tarjous €
Jätehauta	691-401-5-116	12,9	57.000
Lystilä	691-401-8-117	22,57	38.100
Kantinkangas	691-401-73-8	11,29	48.000
Metsälehtola	691-402-8-29	6,3	11.650
Mäntylä	691-403-20-39	0,8	3.665
Opisto	691-402-7-65	12,78	106.000
Takamehtälä	691-403-41-2	25,0	63.100
Tuikansalo	691-402-29-5	25,6	37.200
Vesa	691-403-25-3	1,0	3.100
		118,24	367.815

Lisäksi kaikista kohteista tehtiin myös kokonaistarjous yhteensä 260.000 euroa.

Nättilänmäki 691-401-5-123 (1,6 ha) poistettiin myynnistä esiintulleiden maankäyttöön liittyvien seikkojen johdosta (Valt 18.4.1991)

Yhteenvedon tarjousasiakirjoista laati

18.11.2020

Marjut Silvast
kunnanjohtaja

LINJAUS PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ SELÄNTEEN PALVELURAKENNEUUDISTUKSEEN

KHALL § 190
9.11.2020

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen jäsenkuntien erittäin tiukka taloustilanne on jäsenkuntien toimesta edellyttänyt kuntayhtymältä tiukkaa talouskuria sekä taloudellisia tasapainottamistoimenpiteitä. Jäsenkuntien mukaan Kuntayhtymän toimintaa tulee tehostaa ja samalla huolehtia lähipalvelujen järjestämisestä kustannustehokkaasti.

Kuntayhtymähallitus päätti 26.8.2020 § 107 käynnistää taloudellisista ja tuotannollisista syistä johtuen koko kuntayhtymää koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Jäsenkuntien taloudellisen tilanteen ja kuntayhtymän toiminnan ja rakenteiden uudelleenjärjestelyjen vuoksi yhteistoimintamenettely käytiin koko kuntayhtymän alueella. Yhteistoimintaneuvottelujen tavoitteena oli saada vähintään 1,8 miljoonan euron vuotuinen pysyvä kustannussäästö, joka rakentuu palveluverkkoa ja -rakennetta koskevilla toimenpiteillä.

FCG:n laatiman palvelurakennemuutosesityksen kustannusvaikutukset on arvioitu kunnittain. Lisäksi on selvitetty esityksen henkilöstövaikutukset, laadittu ennakoivaikutusten arviointi (EVA) ja huomioitu Pyhäjärven neuvostojen yhteislausunto sekä Haapajärven vanhus- ja vammaisneuvoston lausunto.

Oheismateriaalina oleva kuntayhtymänhallituksen 29.10.2020 esitys yhtymävaltuustolle sisältää esityksen palvelurakenteen muuttamisesta.

Esitetty tarkoittaisi Reisjärvelle kustannussäästöjä +94.237 euroa vuodelle 2021, +240.481 euroa vuodelle 2022 ja +251.598 euroa vuodelle 2023. Säästöt on laskettu ilman investointikuluja.

Haapajärvi teki yhtymähallituksessa oheismateriaalina olevan vaihtoehtoiset esityksen. Kuntayhtymäjohtaja esitteli Reisjärven valtuuston iltakoulussa 3.11.2020 Haapajärven esityksen kustannusvaikutukset.

Haapajärven vaihtoehtoinen esitys tarkoittaisi Reisjärvelle lisäkustannuksia nykyiseen verrattuna -506.842 euroa vuodelle 2021, -490.981 euroa vuodelle 2022 ja -489.014 euroa vuodelle 2023.

Kun huomioidaan Reisjärven kunnan nykyinen taloudellinen tilanne, kuntayhtymän esittämä lisämaksu 720.000 euroa vuodelle 2020, kuntayhtymän esittämä 300.000 euron lisäys ensi vuoden talousarvioon sekä Haapajärven vaihtoehtoinen esitys, Reisjärven kunta ei tule selviytymään.

Vuosille 2020-2023 hyväksytyllä talouden tasapainottamisohjelmalla kunta hakee 1 milj. euron säästöjä omasta toiminnastaan. Tämän lisäksi kunta tarvitsee noin 745.000 euron lisäsäästöt, ilman edellä mainittua 720.000 euron lisälaskua ja ensi vuodelle ennakoitua 660.000 euron kustannusten nousua Selänteen palveluissa.

	Kokouspäivämäärä	Sivu	Asianro
Kunnanhallitus	9.11.2020	317	13

LINJAUS PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ SELÄNTEEN PALVELURAKENNEUUDISTUKSEEN

Tilannekuva laskelmana, ilman em. Selänteen ja Haapajärven esityksiä:

Nykyinen katettava alijäämä	-1.745.000
Kunnan oma tasapainotusohjelma 2021-2023	<u>1.000.000</u>
Katettavaa alijäämää jäljellä	-745.000
Kunnan tilinpäätös 2020 ennuste	300.000
Selänteen lisämaksu vuodelle 2020	-720.000
Selänteen talousarvioesitys, lisäys vuoteen 2020	<u>-660.000</u>
Tasapainotustarve nykyisen lisäksi	-1.825.000

1,8 milj. euron tasapainotustarpeen kattaminen kunnan oman toiminnan sopeutustoimilla on täysin mahdotonta. Tasapainotustarve saataisiin katettua esimerkiksi +4,0 %-yksikön tuloveron korotuksella, jolloin kunnan veroprosentti nousisi 26,50 %:iin. Veroprosentin korotus pelastaa vain yhden alijäämän eikä muutoinkaan tue kuntalaisten ostovoimaa eikä lisää kunnan vetovoimaisuutta.

Reisjärven kuntastrategiaan on kirjattu yksiselitteiseksi tavoitteeksi kunnan säilyminen itsenäisenä. Kunnan tulevaisuuden turvaamiseksi on Ppky Selänteen taloutta on saatava kuriin nopeasti. Tästä syystä esitetyistä vaihtoehdoista Ppky Selänteen yhtymähallituksen palvelurakennemuutostarve on hyväksyttävissä.

Oheismateriaalina

Selänteen esitys Kyhall 29.10.2020

Selänteen esitys Kustannusvaikutukset kunnittain_Kyhall 29.10.2020

Haapajärven esitys Kyhall 29.10.2020

Haapajärven esityksen vaikutusarviointia_Rj iltakoulu 3.11.2020

Valmistelija: kunnanjohtaja 040 3008 200

Kja

Ehdotus: Kunnanhallitus päättää linjata Reisjärven kunnan kannan palvelurakennemuutostukseen ja antaa yhtymävaltuuston jäsenille omistajaohjauksena ohjeen hyväksyä Ppky Selänteen yhtymähallituksessa 29.10.2020 antama esitys palvelurakennemuutostukseksi, pois lukien hammashuolto, jolle haetaan toimipistettä Reisjärveltä. Mikäli päädytään liikkuvaan hammashuollon yksikköön, tulee siinä voida tehdä hoitotoimenpiteitä.

Päätös: Hyväksyttiin.

VASTAANOTTOKUITTAUS

Olen tänään 11.11.2020 klo17.50 vastaanottanut pöytäkirjanotteen Reisjärven kunnanhallituksen päätöksestä 9.11.2020 § 190 .

Kunnanhallituksen yksimielisesti hyväksymä päätös on kunnan linjaus ja omistajaohjaus Ppky Selänteen yhtymävaltuuston jäsenille yhtymävaltuuston kokoukseen 12.11.2020 koskien Ppky Selänteen palvelurakennemuutosta.

Päätös:

Kunnanhallitus päättää linjata Reisjärven kunnan kannan palvelurakennemuutukseen ja antaa yhtymävaltuuston jäsenille omistajaohjauksena ohjeen_hyväksyä Ppky Selänteen yhtymähallituksessa 29.10.2020 antama esitys palvelurakennemuutukseksi, pois lukien hammashuolto, jolle haetaan toimipistettä Reisjärveltä. Mikäli päädytään liikkuvaan hammashuollon yksikköön, tulee siinä voida tehdä hoitotoimenpiteitä.

Reisjärvellä 11.11.2020

Teuvo Nyman
Yhtymävaltuuston jäsen

Handwritten signature in blue ink.

VASTAANOTTOKUITTAUS

Olen tänään 11.11.2020 klo 15:35 vastaanottanut pöytäkirjanotteen Reisjärven kunnanhallituksen päätöksestä 9.11.2020 § 190.

Kunnanhallituksen yksimielisesti hyväksymä päätös on kunnan linjaus ja omistajaohjaus Ppky Selänteen yhtymävaltuuston jäsenille yhtymävaltuuston kokoukseen 12.11.2020 koskien Ppky Selänteen palvelurakennemuutosta.

Päätös:

Kunnanhallitus päättää linjata Reisjärven kunnan kannan palvelurakennemuutukseen ja antaa yhtymävaltuuston jäsenille omistajaohjauksena ohjeen hyväksyä Ppky Selänteen yhtymähallituksessa 29.10.2020 antama esitys palvelurakennemuutukseksi, pois lukien hammashuolto, jolle haetaan toimipistettä Reisjärveltä. Mikäli päädytään liikkuvaan hammashuollon yksikköön, tulee siinä voida tehdä hoitotoimenpiteitä.

Reisjärvellä 11.11.2020

Kaarlo Paavola

Yhtymävaltuuston jäsen

VASTAANOTTOKUITTAUS

Olen tänään 11.11.2020 klo 16.20 vastaanottanut pöytäkirjanotteen
Reisjärven kunnanhallituksen päätöksestä 9.11.2020 § ^{130.}~~130.~~

Kunnanhallituksen yksimielisesti hyväksymä päätös on kunnan linjaus ja omistajaohjaus Ppky Selänteen yhtymävaltuuston jäsenille yhtymävaltuuston kokoukseen 12.11.2020 koskien Ppky Selänteen palvelurakennemuutosta.

Päätös:

Kunnanhallitus päättää linjata Reisjärven kunnan kannan palvelurakennemuutukseen ja antaa yhtymävaltuuston jäsenille omistajaohjauksena ohjeen_hyväksyä Ppky Selänteen yhtymähallituksessa 29.10.2020 antama esitys palvelurakennemuutukseksi, pois lukien hammashuolto, jolle haetaan toimipistettä Reisjärveltä. Mikäli päädytään liikkuvaan hammashuollon yksikköön, tulee siinä voida tehdä hoitotoimenpiteitä.

Reisjärvellä 11.11.2020

Helena Kinnunen
Yhtymävaltuuston jäsen